

ünteri
ullást

ivül
lesz

Telegraph
instein so-
sitási eljá-
állampol-
által ki-
volna le-

közel-
ában

jjel három
be Oscar
kezdett. A
nül a ház
segítségért
verekkel és
Közelharc
rabló el-
elfogta és

ügy

29. A Sko-
„leleplez”.
március 30.
alkalmat
azt eleinte
elent? „fu-
Romániát

épülő-
ég

29. Popescu
ben felszál-
horhát kav-
vel kísérelt
fé, lábtörés-
maradt gép
ség mellett

29. Ugyan-
egy szerem-
mitru aktív
zuhant Gu-
akaszvezető
állapota re-

lábra

29. Gaie-
sos gyilkos
eretes, ti-
ra itéltek,
elyezték. A
e és a leg-
értelmében
an a bör-
összátgot.

détárgyu
rusitjuk:

— 20 *
és a
tük-
— 25 *
eme-
— 10 *

apkiadó Rt.
rada Baron
elefon: 9-77.

**Taxa postalá
plátte in num.
No. 224.713-929.**

**Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányai
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.**

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

**Bérmentelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.**

Ara 5 lej

Szerda, 1933 augusztus 2.

**5693. ÉV
A B 10.**

**XVI. ÉVF.
173 SZÁM.**

Göcing főszíve

Németországban a repülészet legfel-
sőbb parancsnoka, Göring rendeletet
adott ki, melyben megtilja az óceánre-
püléseket, legalább is egymotoros kisgép-
pel. Okot erre a szigorú és talán méltá-
nyos intézkedésre az adott, hogy Günther
Wirtschaft, ki a déli Atlantikot akarta
átrepülni, eltűnt. Valószínűleg a tenger-
be veszett, legalább is egyelőre semmi
hír sincsen felőle. A porosz miniszteriá-
lis rendelet azt mondja, hogy a kormány
a jövőben a hasonló kockázatos vállal-
kozásokhoz nem adhatja beleegyezését,
mert — ugymond — az állam azért van
itt, hogy polgárainak életét biztosítsa,
nem pedig, hogy azt veszélyeztesse, vagy
legalább is segédkezett nyújtson ahhoz,
hogy az állam valamelyik polgára élet-
veszélyes vállalkozáshoz kezdjen. Ezt az
állam lelkiismerete nem bírja el. Az ál-
lam már egyszer van ilyen érző keblü,
ilyen puhaszívü, ilyen szeretetteljes és
ilyen gondos. Egye fene azt a rekordot,
de az Állam nem nézheti nyugodt lélek-
kel, hogy egy ember meghal. Egy ember
halála is borzalmasan fáj az Államnak.
A porosz Államnak. Vagyis Hitlernek.

Chaplin levelet ír...

A párizsi L'action megszerezte annak a
levélnek a másolatát, amit Chaplin írt
Hitlerhez. Így szól a levél:
Kedves Hitler!
Hogy én az én bajuszomat viseli —
rendben van.
Hogy én olyan híres, mint én — el-
lehet viselni.
Hogy önt folyton a vetítőlámpán lehet
látni, akárcsak engem — nem bánom.
De hogy az egész világ ön fölött ép-
ügy kacag, mint fölöttem — azt már nem
lehet elviselni.
Kedves levél jellemző sorokkal. Nem-
csak íróját jellemzi, hanem ezáltal azt is,
akikhez intézték. Hitlernek már a bajusz-
viseletében is van valami groteszkül kó-
mikus, egy elem, amit alapos vizsgálat
után meg lehet találni ennek az urnak
sok megnyilvánulásában, a programjában
is. A bohóc, aki kifogásolja a mások ka-
cagását, jó ösztönnel érzi, hogy ez nem
jár ki Hitlernek. Ha Chaplin fölött ka-
cagunk, akkor ez a kacagás könnyebb-
kést, a szív és lélek szabadságát jelenti.
De ha Hitler fölött kell mutatnunk, rossz
szájat érzünk és sokszor szívszorulást.
Igazá van Chaplinnek. Azt a kacagást,
azt a hitlerit nehezen lehet elviselni.

A gödöllői tábor

Szimpatikus embersereg tanyázik most
a Budapest melletti Gödöllőn.
A világ minden tájáról érkeztek ifjú
és öreg cserkészek fajra, felekezetre és
nemzetre való tekintettel a gödöllői tá-
borba, hogy a megértés és világszolidari-
tás jegyében pár hetet töltsenek ott el.
Hinduk és japánok, magyarok és ro-
mánok, amerikaiak és spanyolok fiai ta-
borban egymásra a gödöllői táborban,
anélkül, hogy mesterségesen szított nem-
zeti ellentétet lobbannának fel közöttük.
A gödöllői világborece tehát annak
kézenfekvő bizonyossága, hogy a nemzeti
és faji hovatartozandóság nem akadály,
hanem egyenesen lehetősége egy nemes
internacionális szellemnek, a népek és
fajták testvéri együttműködésének.
Egyedül a németek hiányának a kü-
lönböző nemzetek cserkész-ifjainak nagy
összejöveteléről, ami annak bizonyossága,
hogy a megértés szellemének a széles
reakció gonoszsága és elvetemültsége,
korlátoltsága és önzése a legfőbb akadá-
ly.
Tulzott jelentősége azonban — éppen
a nemzetközi megértés szempontjából —
nos a gödöllői összejövetelnek.
Mert, amit a cserkész-nevelés és cser-
kész-szolidaritás javít a különböző népek
ifjúságán, azt a valóság, a mindennapi
élet, az egyes népek politikusainak gyar-
korlati tevékenysége ugys lerontja.
Most a cserkész-ifjak és a cserkész-

Gandhit újra le- tartóztatták

**A vezér felesége és harminckét társa is fogságba
került. Új erőre kapott a hindu ellenállási
mozgalom**

London, augusztus 1. Indiában új
erőre kapott a polgári ellenállási moz-
galom. Gandhi hí harci propagandába
kezdett az angol civilizáció ellen a hin-
duk önbizalmának növelése érdekében.
Későbbi jelentés szerint Gandhit és
harminckét hívét az indiai Achmeda-
batban polgári ellenállási propaganda-
ura indulás előtt a hatóságok letar-
tóztatták. Fogságba került a hindu na-
cionalista vezér felesége is.

Érdekes körülménye a letartóztatá-
soknak, hogy Gandhi előre bejelentette,
hogy kedden elindul új szent küldetésé-
re 32 válogatott tanítványa kíséreté-
ben, akik között 15 nő van. Ezekkel
faluról-falura vándorol a Kaira kerü-
letben, mindenütt az egyéni ellenállást
hirdetve. Reméli, hogy a kormány
mingyárt új hadjárata elején letartó-
ztatja.
Ez a reménye be is teljesült.

Az ir kormány felveszi a harcot a kampóskereszttel

Az ir szabadállamban tilos a fasiszta szervezkedés

Dublin, augusztus 1. A kampóskeresz-
tes mozgalom járványoszerűen terjed
országról-országra. A többek között az
az ir szabadállamban is felütötte fejét.
Az irek több évszázados elnyomatás
után alig néhány esztendeje nyerték
vissza — természetesen az angol világ-
birodalom keretein belül — független-
ségüket és máris megfélemeztek ar-
ról: milyen keserű az elnyomatás.

Az ir fasiszták a hitleri módszerek
igénybevételével szeretnék a más nem-
zetiségű és vallású embereket regulá-
zni. Csak hogy De Valera, az ir szabad-
állam miniszterelnöke azon csirájában
igyekszik elfojtani a veszedelmes bur-
jánt.

A napokban feloszlatták a fasiszta
pártot. De miután a párt a betiltás ellen-
ére is tovább folytatta működését, De
Valera könyörtelen intézkedésekre szánta
el magát. O'Duffy tábornok, a fasiszták
vezére tegnap egy négyülösen kijelen-
tette, hogy az ir fasiszta párt minden
tilalom ellenére is megtartja augusztus
13-ra tervezett dublini tömegfelvonulását.
A miniszterelnök azonban nyomban el-

rendelte, hogy a fasiszta párt valamény-
nyi vezető tagjánál házkutatást tartsa-
nak és mindenféle fegyvert el kell koboz-
ni, nehogy az augusztus 13-i felvonulási
kísérletnél véres harcokra kerüljön a
sor.

A rendőrség a parancs értelmében teg-
napra virradó éjszaka több ezer fasisztá-
nál tartott házkutatást és a fegyvereket
még azoktól is elkobozták, akik szabály-
szerű fegyverviselési engedélyt mutattak
fel. Házkutatás volt többek között Blythe
volt pénzügyminiszternél, McGillingannál,
a volt kereskedelmi miniszternél és OSul-
uvan ezredesnél, az ir hadsereg fő-
parancsnoka volt hadsegédénél. Mindhá-
rom vonakodtak átadni fegyvereiket,
ugyhogy a rendőröknek erőszakot kellett
alkalmazni.

Ilyen körülmények között valószínűnek
látjuk, hogy a tervezett augusztus 13-i
felvonulás véres eseményeket fog maga
után vonni. A kormány kiáltványt adott
közre, amelyben nyomatékosan hangsü-
lyozza, hogy a fasiszták felvonulását, ha
kell, fegyveres erővel is megakadályozza.

vének egymásratalálnak a gödöllői tá-
borban, egyik nép fiai szeretettel veszik
körül a másik nép fiai, de mire haza-
érkeznek, kiki a maga hazájába, ott majd
a gyűlölet, a féltékenység, az önzés, a
nemzeti elzárkózás artikulálatlan hangjait
fogják hallani.

Hiába él az emberek legjobbjában a
szolidaritásra és szeretetre való hajlam,
hiába él különösen az ifjúságban, mikor
a hivatalos fórumokon, az egyes tanszé-
keken a nemzeti önzés, a kizsákmányolás
és a zsarnokság dicsőítését és tudományos
igazolását harsogják a fülebe.

Hiába tanítják a fiatal cserkészeket
arra, hogy legyenek egymás és ember-
társaik szolgálatára, hogy nyújtsanak
segítségét a szenvedőknek és segítségre
szorulókra, bármelyik fajtához tartoz-
zanak is azok, — ha a gyakorlatban en-
nek az ellenkezőjét látják s legfőképpen
a hivatásos „vezetők” részéről látják így.

Szimbólikus jelentőségében és külsősé-
geiben kétségen kívül meghatározó és feleme-
lő látvány a világ cserkészeinek testvéri

ölekezése.
Sajnos azonban csak a szimbólum és
csak a külsőség az, ami a gödöllői vi-
lágjamboreeben megragadó tud lenni.

Ha majd szétoszlanak az ifjú cserké-
szek, ha majd hazavetődnek — az egész
nagy ölekezés pusztá emlékké foszlik
számukra s majd ha az egyetemekre ke-
rülnek, vagy belekerülnek a mindennapi
élet taposómalmába, a durva érdekek
harcába — pont az ellenkezőjét fogják
eszelekedni annak, amit a gödöllői tábor-
ban megfogadtak és amiért fennem lel-
kesedtek.

S ez érthető is.
Amíg a megértés és nemzetközi együtt
működés nem intézményes, nem szerves
része a népek, pártok gazdasági ténye-
zők, szellemi „vezérek” tevékenységének,
amíg az államok élén a reakció és a
plutokrata érdekek exponensei állanak,
addig Gödöllőn, vagy Gödöllőn kívül az
egész szép ölekezés csak epizód, görög-
tűz lehet, ami szép ugyan, de nincs er-
kölesi és anyagi értéke.

VILÁG TÜKRE

Viselhet-e Németország háborút?

A németországi fasiszta diktatura ak-
tuálissá tette a kérdést: Van-e komoly
lehetőség egy Németország által inspi-
rált háborus kalandra? Aki a dolgokat
alaposan ismeri, tudja, hogy a háboru
veszedelme, kétségtelenül fennáll, ha
nem is ebben a pillanatban, de legké-
sőbb másfél év múlva. A Reichstagban
elmondott békeesküldözéseit Hitlernek,
amelyre ma is hivatkoznak szoktak a né-
met hivatalos körök, nem bírnak sem-
mi praktikus értékkel. A négyes pak-
tum, amelyet Hitler Németországa el-
fogadott és amellyel teljesen kapitulált
Franciaország előtt, a döntő pillanat-
ban nem lesz egyéb papírrongy. A
háboru és béke kérdését nem beszéldek
és paktumok határozzák el, hanem
reális gazdasági tényezők.

Semmi kétség afelől, hogy Hitler
ugynevezett fellendítési kísérletei nem
sikerültek. Eppoly kevésbé, mint ahogy
nem sikerültek az előző német kormá-
nyoknak sem. Ehez járul, hogy Német-
ország külpolitikai tekintetben egyre
rosszabbul áll. Hitler sokat bizott a vi-
lág gazdasági konferenciában, ami nem
csak őt, hanem mindenkit kiábrándí-
tott. Nem rendezték sem az adósságok
kérdését, Németország nem kapott ex-
portkedvezményeket, amelyeknek ked-
véért a transzfermoratóriumot prokla-
málták. Hitler egyik kétségbeesett be-
szédeben az általános európai infláció-
ba vetette minden bizalmát, de ez sem
következett be. Közben Amerika egyre
süllyeszti a dollár értékét és az Unió
veszedelmes ipari konkurrenciája a né-
met külkereskedelmet is erősen megká-
rosította.

Bent, Németországban pedig Hitler
belpolitikai nehézségei feltornyszultak.
Frick belügyminiszter július 11-én ki-
adott rendelete valóságos hadüzenet a
náci-mozgalom „szocialista” szárnyá-
nak. A gazdasági életbe való beavatko-
zást szigorú büntetések terhe mellett
tiltják. A beavatkozás tilalma pedig
nem egyéb, mint a kapitalizmusnak
erős védelme. Nem szabad hirdetni a
második, gazdasági forradalmat. Dar-
ré, akit a parasztek sorából vittek be
a kormányba a parasztság érdekében,
takarodót fuj: a radikális igényeket
nem lehet beváltani. Nem lehet —
mondja a paraszvezér —, mert nem
időszerűek. Vagyis egy kapitalista kur-
zus uralkodik ma Németországban,
amely azonban Hitler táborában is
elég telenséget, helyenként lázadást
okoz.

Nincs tehát normális kiút. Két alter-
natíva van: Infláció, vagy háboru. Az
inflációt ameddig lehet ki fogják huz-
ni, a tömegekkel azonban sokáig nem
lehet majd birni és ebben az esetben
nem marad más hátra, mint a háboru.
Külső jelek mutatják, hogy Hitler, he-
lyesebben a német pénztöke játszik ez-
zel a gondolattal. A német lapok a vas-
iparnak „érthetetlen” jó termelési álló-
mányáról számolnak be, holott a vas-
export állandóan visszamarad, van.
Ennek nem lehet más magyarázata,
minthogy Németországban erős, hábo-
rus készülődés történik. Az örült sovi-
niszta propaganda egyre erősödik. Gö-
ring, aki a berlini „repülőmadár”
inszenzárt, a minisztériumában készí-
tett röpcédulákkal, Münchenben már
megszervezte egy Reichswehr tiszték-
ből álló dandárját. Németország vegyi
ipara a mérges gázok egész sorát gyárt
ja és ha olvassuk a náci lapok felhívá-
sait: Nehéz tüzérséget Németország-
nak! Repülőket a Birodalom védelmé-
re! Kolóniákat Németországnak! — ek-
kor nyilvánvalóvá válik mindenki előtt
hogy Németország készülődik. A hábo-
rus készülődések pedig nem szoktak
tréfából történni.

A legfontosabb kérdés mindenekelőtt:

Select Muzgó

Jön:

AVE CAESAR

világláger, főszerepekben:
FREDERIC MARCH, ELISSA LANDI

vajjon ki ellen irányulhat a háború? Örület volna az a feltevés, hogy Németország szövetségesek nélkül viselne háborút. Kell tehát egy olyan ellenség, amelynek megtámadására partnerek kaphatók. Ez pedig Szovjetország. Igaz, hogy pillanatnyilag Németország el van szigetelve, Franciaország és Itália nem tűrik Ausztria csatlakozását, a Szovjet-Union viszont csak nemrégén kötött paktumot összes határállamaival, most pedig azon igyekszik, hogy Franciaországot és Itáliát vonja be békeakciójába, miután az Angliával való konfliktusát elintézte. Szovjetországnak politikai elismertetése az Egyesült Államok által pedig most van folyamatban. Németországnak eszerint látszólag nehézségeket kell megküdenie abban az esetben, ha háborút kezdenek Szovjetország ellen.

Azonban ezek a nehézségek nem éppen leküzdhetetlenek. Az új német imperializmus diplomáciájának minden ügyefogyottsága ellenére makacsul törekszik célja felé. Folyton arra törekszik, hogy a szovjetellenes hadjárat számára érdekelt partnereket szerezzen. Rosenberg Londonban titkos tárgyalásokat folytatott, amelyeknek tárgya, hogy Ukrajnát szakítsák el a Szovjetuniótól. Hugenberg emlékiratot dolgozott ki, amelyben kolonizálni akarja Kelet-Európát, vagyis Szovjet-Oroszországot. Az utóbbi hetekben erős antiszovjet propaganda indult meg az Oroszországban élő németek érdekében. Mindez arra szolgál, hogy hangulat készüljön Oroszország ellen. Az angolok között vannak is befolyásos politikusok, akik Németország felé kacsingatnak. Lord Rothermere már jelentkezett is, egy angol-német-japán antiszovjet front kiépülésében van. Felesleges kihangsúlyozni, hogy a világháború kiélesedése esetén a többi imperialista nagyhatalmak sem ülnék majd tétlenül. Németország kell hogy a kezdeményezést kezesse meg. A partnerek egyelőre háttérben maradhatnak, később azonban új piacok és nyersanyagforrások megszerzése érdekében ők is be fognak avatkozni. A Németország által kezdeményezett világháború konturjai tehát már kibontakoznak.

Ezenkívül egy másik eshetőséggel is számolni kell: Németországnak Franciaország elleni háborújával. Egyelőre a nemzetközi erőviszonyok olyanok, hogy Németország nem kockáztathatja meg ezt a háborút. Azonban a mai gazdasági káoszban sok minden válik lehetségessé, amit el sem mertünk volna képzelni. Meg lehet az is, hogy Franciaország mai szövetségi holnap érdekelt védelmének ürügye alatt odaállhatnak a támadó mellé. Ha Hitler nem akarja a polgárháborút, akkor egy külföldi háborúval kell próbálkoznia. Németország ma Európa lőporraktára és tisztára Európán mulik, hogy ezt az emberiség feje felett mutatózó veszedelmet elhárítsa.

Az UJ KELET
olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony	147 Lei
Patenotre: Pénz	87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek	147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia	54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru	144 Lei
Schalom Asch: Moszkva	168 Lei
Schalom Asch: Pétervár	168 Lei
Marai: Csutora	117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai	70 Lei
Galsworthy: Bíró előtt	75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve)	57 Lei
Karinthy: Hasműtét	72 Lei
Juhász: Japán	36 Lei
Juhász: Olaszország	36 Lei
Pap: Megszabadították a haláltól	87 Lei
Adanov: Thermidor 9.	90 Lei
Aldanov: Összeesküvés	90 Lei
Aldanov: Ördög hidja	90 Lei
Paleologue: Három diplomata	54 Lei
Bedel: Jerome szerelme északon	20 Lei
Bennett: Vasuti baleset	90 Lei
Walpole: Egy vöröshajú	96 Lei
Pécsi Mária: Mezők Híoma	90 Lei
Kennedy: A család bolondja I. II.	162 Lei
Fay Ilona: Alkonyat	90 Lei
Desping: Sorrell és fia I. II.	180 Lei

Madgearu doktor eltévesztette a polcot és nem jó könyvből vette az orvosságot — mondotta Junian a nagyváradi gyűlésen

Nagyszámu hallgatóság előtt fejtette ki programját Nagyváradon a radikális parasztpárt vezére. Egy láborba szőlője a kisebbségeket és a többséget a lejtstabilizáció elleni küzdelemre

Oradea-Nagyvárad, augusztus 1. Zsufolásig megtelt a Katolikus Kör nagytermének földszintje tegnap délelőtt. Junian Grigore tartotta zászlobontó nagygyűlést Nagyváradon.

A gyűlést Mateescu Alexandru, a radikális parasztpárt biharmegyei tagozatának elnöke nyitotta meg.

Hanes professzor a következő szónok. Az aranyat azért hamisítják, mert ritka nemes fém. Amint az aranyat hamisítják, úgy hamisítják a hazaszeretetet is és úgy akarják Junian aranyát: a restabilizálás elméletét is hamisítani. Mi a munka pártja vagyunk — fejezte be Hanes.

Radu Olteanu szerint az erőket egyesíteni kell. A földművesnek, iparosnak, kereskedőnek, tisztviselőnek egy táborban a helye.

Stefan Holescu a következő szónok: — A háború előtt — egymond — Budapestre vitték az adókat és ott a magnások költötték el. Most Bukarestbe viszik és ott eszik meg a politikusok. Mi azt kívánjuk, hogy az adókat ottan költse el, ahol behajtják. Horia Turpanu doljmegevei képviselő arról beszélt, hogy nemcsak a kapitalistáknak, de a dolgozóknak is szabad egyesülniök.

Király magyar nyelven a kisebbségi lakosság nevében üdvözölte Juniant.

Junian: én nem kérek voksokat

Általános figyelem közepette emelkedett szólásra Junian Grigorie, aki közel egyórás beszédben szellemes és hatékony módon fejtette ki pártja programját és támadta a kormányt.

— Azért jöttem ide, hogy pártunk célját bemutassam. Nm kérünk önöktől semmit, nincsenek választások, nem kérek voksokat, még a választások lesznek, akkor sem jövök ide voksokért. Azt sem kérem, hogy támogassanak abban, hogy kormányra jussak. Részem volt a hatalomban, kormányzásban, ott hagytam, mert nem volt összhangban az elveimmel. Azt mondták, hogy nem voltam okos és hogy nem volt igazam. Nos, én eljöttem önökhöz, hogy meggyőződjem, valóban nem volt-e igazam.

— Minden rosszul megy, senkinek se megy jól, még az államnak sem. Az állam tavaly még a felét sem vette annak, amit 4 évvel ezelőtt. Az állam nem gyűjtött mást, csak adósságot. 20 millió tartozása van az államnak csak belföldön.

— Egy hold föld 4 évvel ezelőtt 30—40 ezer lejért, ma 4 ezer lej. Az adósságok pedig nőttek, a munkának nincs ára, a tisztviselőnek nem adnak fizetést.

De vannak olyanok is, akiknek jól megy. A harc, itt kezdődött meg közöttünk és a kormány között, amikor azt mondtam, hogy tegyük erőfeszítést azok érdekében, akik szenvednek. 90 százalékuk rosszul megy, szenvednek, 10 százalékuk jól megy, de azok együtt vannak: kéz a kézben, nem hagyják el egymást, inkább letörni hagyják a kezüket.

„Az a bolond, aki megtagadja az élet jogát“

Mi pedig dolgozók és szenvedők nem vagyunk egy táborban, hagyjuk magunkat szétforgácsolni. Először elválasztottak bennünket osztály szerint, azt hazudták, hogy a parasztságnak, a munkásnak a tisztviselőnek, a kereskedőnek nem egy táborban a helye. Azután szétválasztottak nyelv szerint, mintha aki magyarul beszél, vagy románul, nem egyformán szenvedne, végül vallás szerint ástak szakadékot közöttünk. Kérdem én, hogy kiszáradt-e a föld, megváltozott-e, vagy mi kevesebbet dolgozunk? Ugy-e nem! Tehát nem az Isten az oka, hogy szenvedünk, hanem azok, akik bennünket is szétválasztottak. Ezután Junian népszerű módon fejtette ki restabilizációs elméletét. Egy hold föld 40 ezer volt négy évvel ezelőtt, aki akkor 30 ezer lej kölcsönt vett fel és most ki akarja fizetni 12 hold földet kell eladjon. Ez nem igazság. A pénz van

a mérleg egyik oldalán, a föld a másikon. — A bankár azt mondja, hogy annyi földet kell a serpenyőbe tenni, hogy elérje a 30 ezer lejt. Miért a bankár nyerjen, aki nem dolgozott semmit. Miért csak a föld értéke esik, a pénzé nem.

Le kell szállítani a lejt értékét, hogy a föld és a termények ára ugyanaz legyen mint négy évvel ezelőtt.

Ezután Junian Madgearu a „közgazdasági doktort“ aposztrofálta.

— Megkérdeztem a doktor urat, hogy hát mit szól hozzá, hogy az ő tudománya csak rontott a helyzeten. Azt felelte, hogy tévedett.

Eltévesztette a könyvtárban a polcot, nem azt a könyvet vette le, amit kellett volna és nem jó orvosságot irt elő. Londonban másfél hónapig tanácskoztak, — mégsem tudtak eredményt elérni.

Nyakunkra küldték a szakértőket, a kik nem tudnak jobb megoldást ajánlani, minthogy az adókat kell emelni.

Miért nem maradnak otthon a szakértők és tanácsolják ezt odahaza. Inkább mi is odaadjuk nekik a mi szakértőinket is.

Nem akarunk a külföldi bankárok rajjai lenni. Előbb született a munkás és aztán a bankár.

— Beszélnek a határrevízióról is. Enn itt a határszélén kijelentem, hogy meg fogjuk védeni országunk határait, de megvédjük az élethez való jogokat is. Másnyelvű és másvallású polgártársainak is kiharcoljuk azokat a jogokat, a mikért mi küzdünk s így alkotunk belőle országvédő polgárokat.

A bankárok azt mondják, hogy a román és magyar nem értik meg egymást.

De a román bankár mily jól megérti egymást a magyar bankárral és a képviselővel is.

— Mégegyszer mondom, nekem nem kell a hatalom, mert én otthagytam a hatalmat, amikor a lelkiismeretem tisztasága így követelte. Amikor láttam, hogy a nemzeti parasztpártból is bankárpárt lett, mintha nem lenne elég bankárpártnak a liberális párt.

— Amerika már megcsinálta azt, ami miatt engem bolondnak kiáltottak ki és a kormányon levő urak még mindig ott tartanak, hogy a jövő évi szárazsággal remélik a gabonaárak emelését elérni.

Junian végeztettil felszólította a hallgatóságot, hogy terjesszék az ő elveit, mert csak az egyesülésben rejlik az erő. Junian vezérkarával együtt délután visszautazott Bukarestbe.

Az ifjuság kiereszakolta a választójogot a kis Andorra köztársaságban

Párizs, augusztus 1. A kis andorrai köztársaság alkotmányos életében vad alkotmányjogi harcok után, amelyekről azonban csak kevés hír jutott külföldre, forradalmi változás történt. Andorrában — ellentétben a háború utáni esztendőktől óta tapasztalható általános áramlattal — lényegesen kiterjesztették a demokráciát. A XI. évszázad óta mindmostonáig az volt ott a választójog alapelve, hogy választói jogosultsága minden egyes családban csak a legidősebb tagnak van. Most a választó-

jogot kiterjesztették a 25.ik életéven felelő egész férfiakosságra. Ugyanekkor ideiglenes kormány alakult, amelynek feladata, hogy előkészítse az első választást, amelynek alapja az általános választójog. Az új andorrai alkotmány az ifjuság győzelmét jelenti. Ezt a győzelmet úgy erőszakolta ki, hogy az eddigi parlamentet a kormányépületben körülfogta s a kormány és a parlamenti tagjainak távozását mindaddig megakadályozta, amíg ígéretet nem kapott kívánságainak teljesítésére.

Vági István magyar munkásvezért kivégezték Moszkvában

A Budapesten négy évre elítélt munkásvezér kalandos sorsa

Budapest, augusztus 1. Tegnap érkezett Budapestre az a hír, hogy Vági István ismert magyar kommunista vezért Moszkvában kivégezték.

Vági István neve igen jól ismert a háború utáni Magyarország történelmében. Vági a szocialdemokratapárt tagja volt, azonban különösen a keresztény kurzus idején élesen foglalt állást a párt tétova vezetősége ellen. Egyre szélsőségesebb követelésekkel lépett fel, míg nem 1923-ban először a párt kebelében beül, majd a pártból kilépve, baloldali ellenzék szervezett. Megszervezte a független szocialista munkáspártot, mellyel egyre sebesebben sodródott a szélsőséges baloldali áramlatok felé. Ez volt a magyarországi kommun bukása óta az első nagy arányú kommunista szervezkedés. Vági

számtalan ízben uccai tüntetéseket rendezett, ő szervezte meg 1924 januárjában az első vasipari sztrájkot, melyhez a Ganz-Danubius munkásai is csatlakoztak s mint emlékeztet ez a sztrájkot annak idején katonasággal verték le. Vágit letartóztatták, pere mintegy nyolc hónapig húzódott, majd négy évre elítélték.

A börtönből kiszabadulva Vági külföldre szökött, majd Oroszországba ment ahol a kommunista párt keretein belül egyre fontosabb missziókat bízta rá. A Budapesten keresztül érkező hír szerint Vági kivégeztetésének oka az volt, hogy egy fontos politikai misszióban lelkiismeretlenség folytán nem érte el a várt eredményt.

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártoljátok tehát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

Egyetlen penge sem érte el a

LERESCHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbáljátok ki még ma!

Romániai vezérképvislet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7.

Asszir d
megtért

Nemze

Párizs, a
doni tudós
asszony a
utóbbi ese
gultaképet
beállítottá
nyekkel sz
ber — írja
nyire növe
talanság A
dor és kül
A refrén u

Ez a jel
be az ang
nes hangu
lok táplál
szemben e
niai barát
mus ellen
zsidók táp
ben az, ho
ta és anti

Hitler

Ezek a
zik a ném
szag olyan
tirania, a
gyetlenség
donban ko
ler Német
állatár vál
alakul át
sok titáni
mokrata,
lesz hírtel
hallgattatj
hogy hajl
lenni Hitler
terror telj
óket, kivé
életből, a
maradt he
be szorít
a gyűlölet
dolátának
rák csakú
állat típus
egy nagy
országot a
vitakozna
pacifista e
katonákbo
nép, am
amelytől
gen. Kézé
szinüleg
hogy Ném
málja át,
dolnak az
ban belk
Azo a ná
borítani B
rekszik, a
vés okuk

Németo
változtat
warte cin
három na
kos csend
legesen b
Ausztr
mert Hit
ni abba,
védi a k
megirtuk
szünnék
kifejteni
ből kiut
lista kép
példátlar
független

Az angol sajtó szerint Hitler vadállati színvonalra akarja lesúlyeszteni Németország polgárait

Asszír deszpotizmusra emlékeztet a náci-uralom — állapítja meg a francia sajtó. Sorozatosan megsértették a náci a békeszerződéseket az osztrák kormány elleni gyalázkodással

Nemzetközi döntőbírásgot kér Ausztria a német beavatkozások ellen

Párizs, augusztus 1. Az Oeuvre londoni tudósítója Jeuneviere Targouis asszony a londoni politikai élet legutóbbi eseményeiről igen érdekes hangulatképet közöl a vezető angol körök beállítottágáról a németországi eseményekkel szemben. „Nem is hinné az ember — írja az újságíró —, hogy mennyire növekszik nap-nap után a nyugatlanság Angliában az amerikai kalandor és különösképen Hitlerrel szemben. A refrén ugyanaz: Hitler 69 millió em-

bert vadállattá akar lealacsonyítani. Ez valamennyi vezetőpolitikus véleménye függetlenül attól, hogy melyik párthoz tartoznak. Az ő befolyásuk érvényesült abban, hogy a Times gunyos céltzattal megkezdte Hitler: Mein Kampf című könyvéből a legantipati kusabb és leggyűlöletesebb részletek közlését. Ezeket a részleteket a nagy angol lap olyan kommentárokkal kíséri, amelyekből kiderül, hogy az angol nép szörnynek tartja Hitlert.”

ket. A diéta tegnap tárgyalta le a kommunista és nemzeti szocialista mandátumok felfüggesztéséről szóló rendkívüli törvényt. A náci képviselők viharos obstrukciót fejtettek ki, majd a szavazás pillanatában elhagyták az üléstermet. A tarománygyűlés tagjainak kétharmada megszavazta a kizárást és így a tegnapi naptól kezdve Ausztria területén nincs egyetlen nemzeti szocialista képviselő és községi tanácsos.

Mi következik Hitler után

Bécs, augusztus 1. A Heimwehr hivatalos lapja, az Abendblatt tudósítást közöl a bécsi kommunista párt vasárnap este tartott titkos gyűléséről. E szerint a gyűlés után felszólalt Litkow, a harmadik internacionálé kiküldöttje is, Litkow kijelentette, hogy a hitlerista rendszer összeomlását egy Ausztriában és Németországban párhuzamosan indítandó forradalmi akció fogja elintézni, amely a

DIANA sóborszesz nyáron is nélkülözhetetlen

bolszevizmushoz vezet. Az Abendblatt hozzáfűzi a tudósításhoz, hogy az osztrák kormány eléggé erős egy a hitlerizmus, mint a kommunizmus megfékezésére.

Rothermere lord fizetett német ügynök

Párizs, augusztus 1. A Repart című lap érdekes deleplezéseket közöl arról a kampányról, amelyet Rothermere lord, a danzigi korridor Németországhoz való visszacsatolása érdekében folytat. A lap szerint Lichtenstein herceg 300 ezer angol fontot, tehát közel 180 millió lejt kapott Rothermere lord számára a német titkos alapokból, kimondottan ennek a kampánynak a céljaira. A megállapodás úgy szól, hogy amennyiben Németország a kampány következtében csakugyan visszakapná a korridor három hónapon belül, úgy Rothermere újabb 600 ezer fontot kap Németországból.

Brüsszel, augusztus 1. A szocialisták és a szakszervezetek tagjai Antwerpenben nagy tüntetést rendeztek a háború és a fasizmus ellen. A tüntetésben több mint 60 ezer ember vett részt. Három menetben vonultak fel a tüntetők a városban, mítingen vettek részt, amelyen a szónokok azt hangoztatták, hogy csak a szocializmus mentheti meg az országot a katasztrófától.

Visszatérés az asszír uralomhoz

Ez a jellegzetes idézet élesen világít be az angol közvélemény Hitler-ellenes hangulatába. De nemcsak az angolok táplálnak a mai német rezsimmel szemben eféle érzelmeket. Hitler romániai barátai azt hiszik, hogy a náciizmus elleni felháborodást kizárólag a zsidók táplálják. Az igazság ezzel szemben az, hogy bizonyos fanatikus fasizta és antiszemita körökön kívül a hit-

lerista metódusokkal szembeni irtózás egyetemes. Pertinax, jobboldali francia publicista a klerikális Echo de Paris legutóbbi számában azt írja például, hogy „kezdiünk visszatérni valódi asszír jellegű uralmukhoz, ázsiai despoták szörnyűségei uralmai rendjeihez.” A Journal des Debats, a Hitler-kormányról ugyancsak mint ázsiai despotizmusról emlékezik meg.

Hitler vadállatokká változtatja a németeket

Ezek a megjelölések csakugyan jellemzik a németországi helyzetet. Németország olyan uralom alatt áll, amelyben a tiránia, a türelmetlenség és az üdözök kegyetlensége asszír időkre emlékeztet. Londonban komolyan félnek attól, hogy Hitler Németországot 69 millió lakosát vadállattá változtatja át, Valamely nép nem alakul át egyik napról a másikra. Az a sok tízmillió kommunista, szocialista, demokrata, katolikus és szindikalista nem lesz hirtelenében náci. Ha a terror el is hallgattatja őket, ez még nem jelenti azt, hogy hajlandók volna vadállatokká lenni Hitler nagyobb dicsőségére. Am a terror teljes passzívításba kényszerítheti őket, kivonhatja őket az aktív politikai életből, ahol csak Hitler hívei számára maradt hely. Ezek a militarizált ezredekbe szorított, automatikusan gondolkodó és a gyűlölet, az erőszak és a rombolás gondolatának terejlesztésére koncentrált figurák csakugyan megteremthetik azt a vadállat típusát, amelytől Anglia fél. Hitler egy nagy kaszárnyává igyekszik Németországot átalakítani. A kaszárnyában nem vitatkoznak, még kevésbé marad hely a pacifista eszmék terjesztésére. Hitlernek katonákból álló nép kell a revanshoz, egy nép, amely vakon engedelmeskedik és amelytől minden szentimentalizmus idegen. Kezében van az államhatalom, valószínűleg semmitől sem fog visszariadni, hogy Németországot katonai táborra formálja át. Erre a perspektívára nem gondolnak azok, akik többek között Romániában lelkesedéssel beszélnek Hitlerről. Azo a napon, midőn Hitler tűzbe fogja borítani Európát, amire teljes erejével törekszik, a náci romániai barátainak kevés okuk lesz az örömrre.

szerint az osztrák rádiótársaság, Rawag tiltakozásra készül Genfben ez ellen a propaganda ellen, abból indulva ki, hogy amit a német rádiótársaságok az utóbbi időben üznek, az a nemzetközi rádiójogok kal való visszaélés.

Megerősítik az osztrák demars híret

Az a hír, hogy a nyugateurópai nagy hatalmak különösképpen pedig Franciaország és Anglia demarsra készülnek Berlinben, amiatt, hogy német repülőgépek osztrák területen az osztrák kormányt gyalázó röpiratokat szórtak le, félhivatalosan megerősítést nyert. A Temps, a francia külügyminisztérium fél hivatalosa mai számában vezérelket szentel a német-osztrák viszony alakulásának és többek között a következőket írja:

„Ha a német birodalmi kormány nem igyekszik a kardesörtetők buzgalmat fékezni, akkor diplomáciai bonyodalommal kell számolni. Valóban nem lehet tovább elviselni ezt az uszító hadjáratot, amely elviselhetetlen beavatkozást jelent egy szomszéd állam belső ügyeibe. Elsőzben történik meg a művelt népek történetében, hogy ilyen üzemekéi követnek el egy kormány ellen, amely csupán arra törekszik, hogy országának erkölcsi s politikai függetlenségét megvédje. Valóság gal oktatlanság azt állítani, hogy a birodalmi kormány ebben a kérdésben nem felelős. Igazán érthetetlen, hogy Berlinben még mindig nem látták be, hogy ez a hadjárat a nemzetközi közvéleményt teljesen a birodalmi kormány ellen hangolja.”

Ausztria nemzetközi döntőbírásgot élve vízi Németországot

A „Temps“ cikkének éles hangja nemzetközi politikai körökben nagy feltűnést keltett. Ezzel párhuzamosan jelent meg az osztrák kormány félhivatalos lapjában, a Reichspostban egy hasonló tendenciájú cikk, amely felsorolja a békeszerződés mindazon szakaszait, amelyeket a németországi náci ausztriai propagandá jukkal megsértettek. A Reichspost, amely nyilván a Dollfuss kormány intencióit fejezi ki, megállapítja, hogy az eddigi felség-jog sértések éppen elegendő alapot szolgáltatnak Ausztria számára ahhoz, hogy nemzetközi döntőbírásgot élve vigye ezt a kérdést. A négyhatalmi szerződés, amelyet Németország is aláírt, megerősíti a népszövetségi paktum 19 szakaszát, amely az egyes államok politikai függetlenségének védelméről intézkedik.

A Dollfuss-kormány egyébként ugyanolyan eszközökkel törí le az ausztriai náciizmust, mint aminőkkel Hitler igyekezett politikai ellenfeleit ártalmatlanná tenni. A sájerországi tartománygyűlés, az ausztriai náci utolsó vára is kizárta tegnap kebeléből a nemzeti szocialista képviselő-

Macdonald főnemes lesz és visszavonul a politikától

Az angol miniszterelnök elkedvetlenedett a sorozatos kudarcok miatt

London, augusztus 1. Baldwin angol miniszterelnökhelyettes Macdonald lapjában, a News Letterben feltűnésteltő cikket írt. A cikkben Baldwin azzal vádolja meg a munkáspártot, hogy államcsinyt tervez.

Szocialista választási győzelem esetén — írja — az új többség szükségétörvény útján rendkívüli jogkörrel ruházza fel a szocialista kormányt, mely ennek alapján azonnal telivér forradalmi programot valósítana meg. A törvényhozást megbénítaná és a miniszteri rendeleteket diktatori érvényre emelnék, amelyekkel vita és bírálat kizárásával kényszerítenék az országra a szocializmust.

Baldwin szerint ez a forradalom egyetlen mozdulatával elsöpörné Anglia alkotmányát és történelmi hagyományait, hogy

megvadult teoretikusok a romok között folytassák lázas kísérleteiket.

London, augusztus 1. A Sunday Graphic feltűnésteltő cikket írt tegnapi számában Macdonald miniszterelnökről. A cikk megállapítja, hogy Macdonald a legközelebbi választásokon már nem vállal jelölést és fokozatosan vonul vissza a politikai élettől. Macdonald fáradt és beteges. Az utóbbi években olyan politikai csalódások érték, melyek az angol miniszterelnöket nemcsak lelkiileg, hanem egészleg is megtörték. Hír szerint Macdonald miniszterelnököt, miután visszavonult a nyilvános szerepléstől, a király főnemesi rangra emeli s Washingtonba küldi, ahol az angol birodalmat fogja képviselni.

Einstein a karzaton ült, amikor állampolgárosításának törvényéről tárgyalt az angol parlament

Törvény készül Angliában a brit birodalmon kívül élő zsidók állampolgárságáról

London, augusztus 1. Commander O. Locker Lampion alsóházi, tag, a konzervatív párt egyik legmarkánsabb alakja, a Baldwin-kormány volt külügyi államtitkára, Austen Chamberlain munkatársa a külügyek intézésében, törvényjavaslatot nyújtott be az alsóházban a brit birodalmon kívül élő zsidók állampolgárságáról.

Nem angol eljárás — mondotta — bántalmazni egy kisebbséget és ezért kötelessége a Háznak tekintettel lenni egy olyan népre a körülményeire, amelynek tagjai többé nem állampolgárai annak az államnak, amelyet ez az ország elismert. Nem vagyok németellenes, ámde Németország színe-javát vetette ki a maga kultúrájából, amelyet lerombolt. Még legkiválóbb állampolgárat, Einstein professzort is etávolította. A világ legkiválóbb férfiai elismerték, hogy ő a legkiválóbb a Tudomány birodalmában, teljesítményét senki felül nem multa és legragyogóbb példája az önzetlen intellektuálnak. Ma Einstein professzor (aki ebben a pillanatban az óra alatti karzaton tartózkodott) honatlan. Amikor arra kérték, hogy írja be a címét a látogatók könyvébe Angliában, azt kellett beírja, hogy „nincs címem”. A hunok ellopták kis megtakarí-

tott pénzét, kifosztották a lakását és még a hegedűjét is elvették. Mily büszkének kell lennie ennek az országnak, hogy hajlékot ajánlhatott fel neki Oxfordban. Ugyanaz a brutális szellem Németországban, amely a kis Belgiumot megrohanta, most egy maroknyi tehetetlen nép üldözésére vetette magát. Ha a Népszövetség nem cselekedett, úgy a brit birodalomnak a zsidóság mellé kell állania szerencsétlenségében.

Törvényjavaslatomnak célja az állampolgárság előmozdítása és kiterjesztése Palesztinában. Ez az angol kötelesség gyakorlati beigazolásának fog bizonyulni.

Locher képviselő az alsóháztól a javaslat benyújtására az engedélyt megkapta és így azt rövidesen tárgyalni is fogják.

Kreuger gyufakirály szerelmei, Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillantathatunk e szenális pénzesembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségébe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

plcol
ágol
ésen

zióról is. Én
n, hogy meg
határait, de
ó jogokat is.
polgártársaink
a jogokat, a
lkotunk belőle

k. hogy a ro-
meg egymást.
y jól megérti
ral és a kép-

nekem nem
otthagytam a
eretem tisztá-
láltam, hogy
s bankárpárt
g bankárpárt-

álta azt, ami
áltottak ki és
ég mindig ott
szárazsággal
ését elérni.
ította a hall-
az ő elveit,
rejlük az erő,
gyütt délután

asztó-
qban

életében fe-
Ugyanekekör
lt, amelynek
az első válasz
általános vá-
alkotmány az
Ezt a győ-
hogy az ed-
ányépületben
a parlamen-
adaddig meg-
nem kapott

ezért

os sorsa

etéseket ren-
januárjában
melyhez a
is esatlakoz-
a sztrájkot
verték le.
integy nyole
egy évre el-

Vági kül-
országba ment
ereit belül
biztak rá. A
hír szerint
z volt, hogy
zióban lelki-
erte el a várt

et, Pártolj-
engét:

EGYESÜLETI ÉLET

A balázsfalvi Hanoár Házioni Herzl ünnepélye. Az alig pár hete megalakult Hanoár Házioni szépszámu közönség jelenlétében rendezte meg jólsikerült Herzl ünnepélyét, melynek programja a következő volt: Emlékbeszéd. Tartotta: dr. Friedmann Márton. Beszédében méltatta a meghalt Vezér érdemeit a cionizmus megteremtése heroikus munkájában. Gerely Márton a zsidó nő kötelességéről és a zsidó gyermek nemzeti nevelésének fontosságáról tartott élvezetes előadást. György Ella verset szavalt, meleg átérzéssel. Stein Majer emlékbeszédet olvasott fel. Trenesiner Teri Giszkalaynak „A Vezérhez” című versét szavaltta el nagy sikert aratva. Majd az El Moléjh Rachamim recitálása után, a Hatikvah elénekülésével ért véget a jólsikerült emlékünnepély. (f. a.)

A betleni Brith Trumpeldor Herzl-ünnepélye. Nemrégiben tartotta meg a betleni Brith Trumpeldor ezévi Herzl-emlék ünnepélyét, melyen Betlen város zsidó társadalmának színe-java jelen volt. Az emlékünnepélyt Feig Samu nyitotta, majd dr. Fried Andor a helyicsoport nevében ismertette Herzl életétörténetét. Végül Izrael, jiddisül tartott határos beszédet. Indig Lázár, a betleni zsidó hitközség elnöke intézett felhívást a zsidó ifjúsághoz, melyben felhívja az ifjúságot az egységességre, mert csak így lehet hasznos, konstruktív munkát végezni. Utána Fried Béla „Nemsokára hazaviszünk Vezér” című Herzl verset szavaltta. Boskovits Béla rámutat a KKL és KH fontosságra, felhívja a jelenlevőket emek intézmény támogatására, mert a KKL és a KH képezik a zsidó jövő egyet len bázisának, Palesztinának alapjait. Schwartz Ernő: román felolvasást tartott. Az ünnepély a Hatikvah elénekülésével ért véget.

Propaganda gyűlés Hátszegen. Az Avivah Barisszia hátszegi csoportjának otthonában, szépszámu közönség jelenlétében, tartotta meg a Barisszia propagandestjét, melyen a vendégeket Grün Elmér a Barisszia ros sénéje üdvözölte. Adatta a szót Müller Lajosnak, aki a hátszegi revizionisták nevében üdvözölte a megjelenteket, majd ismertette a revizionizmus célkitűzéseit. A propaganda gyűlés a Hatikvah elénekülésével ért véget. — Ugyancsak szépszámu közönség jelenlétében, a hitközség felkészített tanástermében tartott az Avivah Barisszia jólsikerült Herzl ünnepélyt, melyen Abraham József megnyitója után, Tauber Izrael rabbi tartott hébernyelvű, gyönyörűen felépített beszédet. A hátszegiek köztiszteletnek örvendő rabbija, maga is lelkes cionista és egyike a legképzettebb cionistáknak. A kitünő beszéd után, Zuckerman Sámuel, majd Mayer Imre tartottak beszédet. Három Birihna, Bárdi Elza, Lőrinc Zolika, Lövi Féjgi szavaltak kedves héber verseket nagy sikerrel. Az emlékünnepély a Hatikvah elénekülésével ért véget.

Palesztina-mítig Marosujváron. Vasárnap a marosujvári Palesztina Bizottság felkérésére, szépszámu előkelő közönség jelenlétében, Hátszegi Ernő, az Új Kelet munkatársa tartott nívós, mindvégig lelkesedő érdekességű előadást, palesztinai élményeiről. A mittinget Mihály József, a Palesztina Bizottság titkára nyitotta meg. Hébernyelvű beszédében felhívta a jelenlevőket a cionista munkába való aktív bekapcsolódásra. Utána Hátszegi Ernő emelkedett szólásra. Az előadásban, aprólékos és kimerítő beszámolót tartott a jiuuv fejlődéséről és lendületes munkájáról. Beszélte az ereci munkásokról, a munkabérekéről és a palesztinai mozgalmakról. A chaluokokról, kik kibucit életet folytatnak, a legigazibb szocializmus és cionizmus jegyében. Kihang sulyozta, hogy Erec Jisráél nem helye a letört, kispolgári egzisztenciáknak, hanem a felnövekvő ifju generációé, mely nem fél a munkától és ha kell, a nélkülözést is vállalja az eszméért. A galuthi mentalitás nincs mit keresen Palesztinában. A szépen felépített beszéd után, a publikum lelkesen megtapsolta az előadót. Majd dr. Dénes Arthur a Palesztina Bizottság elnöke, tartott szívbemutató, bibliai idézetekkel telt, magas színvonalú beszédet a mai németországi zsidók szomorú helyzetéről. Felhívja a marosujvári cionistákat a KKL munka fokozatos támogatására. Az ünnepség a Hatikvah hangjaival ért véget.

KÖZGAZDASÁG

A kenyérbélyegtről az őrlési illetékig

Gabonadiktátor nevez ki a kormány

Cluj-Kolozsvár, augusztus 1. A gabonaértékesítéssel kapcsolatban a kormány gabona-diktátort szándékozik kinevezni. A terv az, hogy azt az alapot, melyet a gabonaértékesítés számára létesítenek (ismeretes, hogy a kormány 25 ezer vagon gabonát akar vásárolni), gabonadiktátor, illetve a Banca Nationala részéről delegált igazgató kezelje. Ennek az igazgatónak a jegybank és a kormány teljes hatalmát adna, hogy a gabonaértékesítési kampányt nyelbeüsse. A gabonadiktátor azonnal közbelépne, ahogy azt tapasztalná, hogy a gabona a megengedett árnívón alól száll. Ezt a közbelépést „intervenció vásárlásnak” nevezi a kormány. A pénzt azért kezelné a Banca Nationala, hogy a beavatkozás így politikamentes legyen.

A kormány — elég naivan — úgy képzeli a dolgot, hogyha a malmok feje felett a kormány gabonavásárlási szándéka függene, a malmok nem nyomnák az árakat, ellenben gabonaszükségleteiket idejében lefedeznék és a gabonaszpekulációnak magja sem maradna a gabonapiacón.

Mi lesz a gabonaexporttal?

A kormány azonban arról is gondoskodni akar, hogy exportfeleslegünket elhelyezhessük. Tudnunk kell, hogy az exportfelesleg, a készülő statisztikák szerint, 35—50 ezer vagon lesz. Ezeknek a készleteknek a felhalmozódása nyomoztatóan hatna a kormány gabonaárnívó tartására vonatkozó terveire. Ezért a kormány mindent megtesz, hogy a gabonafeleslegtől megszabaduljunk. A gabona-diktátornak feladata lenne erre is ügyelni. A gabonaexport kérdését egy oldán meg, hogy a nagy gabonaexportőr cégeket utasítaná, hogy

számlájára gabonát vásároljanak.

A megvásárolt búzát külföldön a világpiacon áraknak megfelelően kellene eladni, még abban az esetben is, ha azok alacsonyabbak lennének, mint a belföldi árak.

Az exportőr bizonyos százaléku komissziót kapna, de ez nem elég.

A gabona-diktátor viselné a differenciát, ugyancsak a gabonaértékesítési alappól.

(Természetesen csak abban az esetben, ha futja. Ezt a kékét már megeztették a Gabonaexportőrökkel a kiviteli prémiumok idején.)

Mind ezek azonban csak tervek. A tervnek hátrányos oldalait állítólag le fogja nyírítani a kormány és csak az előnyös részeket maradnak meg. Még a beavatottak sem tudják, hogy a kormány milyen mértékben fogja a terveket elfogadni.

A Banca Nationala legutóbbi igazgatói ülésén elhatározta, hogy a közraktári jegyekre az eddiginél nagyobb előlegeket fog folyósítani. Ezek az összegek az elraktározott értékek hetvenszázalékát fogják kitenni. Az ilyen kölcsönök után a

jegybank az eddigi 7 százalékos helyett csak 6 százalékosot számít.

A gabonaértékesítési terv kritikája

A gabonaértékesítési terveket szakörökben élénk kritikával kísérik. Nemcsak a gabonaszakma érzi érintve magát a kormány tervei folytán, hanem az egész ipari élet, melynek körében ismét az az érzés uralkodik, hogy a kormány az egyik termelési ágat a másik rovására favorizálja.

A kiviteli prémiumok után most még komplikáltabb fegyverhez nyul a kormány. Háromnegyedmiliárd értékben a világpiacon felül akarja összevásárolni a gabonát. Mi ez?

Nemzeti ajándék a gazdák számára! Csak hogy ezt a nemzeti ajándékot a kormány nem a saját zsebéből, hanem a többi termelő és fogyasztó rétegek filléreiből fizeti.

Utóvégre 750 millió lejről van szó. Ezt a hatalmas summát a kormány kölcsön kell hogy vegye, ennek kamatait pedig valahol be kell hogy szedje. Ennek az összegnek a visszafizetése mégis csak a többi gazdasági osztályok terhére fog történni.

Mert még mindig nincs garancia arra, hogy ez a hatalmas áldozat, ami a többi osztályok terhére történik, meghozza-e a gyümölcsét annak az osztálynak is, melyen a kormány most segíteni akar.

A kormány felárral összevásárolt 25 ezer vagon gabonát. Kérdés hogy ez a mennyiség elegendő-e ahhoz, hogy az árnívót fenntartsa. Nem elegendő! Olyan ország vagyunk, melynek a terméskélesége 50 ezer vagon. Veszedelmes kísérlet a gabona árát felnyomni, legalább olyan veszedelmes, mint az árak lezüllesztésének idején tétlenül nézni. Miért kell meghozni ezt az áldozatot. Ezért, hogy a kormány tanuljon?

Az államnak a tulajdonában lesz tehát 25 ezer vagon gabona. Ezt úgy fogja értékesíteni, hogy olyan államnak adja át, amellyel rekompenzációs viszonyt tartunk fel. 750 milliós rekompenzációról van szó! Ezért a pénztér ipari termékek tömege jön be az országba.

Egymilliárd értékű külföldi iparcikk árasztja el a piacot és ez olyan kurrenciát fog csinálni a belföldi iparnak és kereskedelmnek, hogy illuzórikussá válik minden olyan vívmány, amit a kontingentálással állítótól elértünk.

A kritika azonban még itt sem áll meg. A felhasználó 750 millió lejt vissza is kell fizetni. Ismeretes, hogy ennek az összegnek a felhasználásához a külföldi hitelezők csak ideiglenesen járultak hozzá. Mivel akarja a kormány visszafizetni?

A külföldön vásárolt iparcikkeket nem fogadják el a külföldi hitelezők! Pénz kell ehhez és ezt a pénzt, mint ismeretes, úgy akarja a kormány megkapni, hogy a

beföldi fogyasztásra szánt gabona megőrléséért őrlési díjat szed.

A kiviteli prémiumok egyszerű eszméjétől és botrányba fulladt kudarcától a kormány új gabonakampányáig tehát nagy az út. A kiviteli prémiumokat beszedte a kormány a fogyasztóközönségen kenyérbélyeg formájában és a kiviteli prémiumokat... nem fizette ki! Most az őrlési díjban fogjuk megfizetni a kormány új kalandját. Az ujbuzakampány terve nem szerencsésebb és nem megbízhatóbb, mint ama másik volt.

Gyárfás Endre

Gabonatözsde

Az elmúlt héten a romániai gabona árak a következőképpen alakultak ki: **Braila.** A piac lanyha, az üzletkötések száma minimális. A következő árakat jegyzik: Árpa 59—60 kg-os 16—16.250 lej; 66.67 kg-os 19.000 lej; kukorica 17.000; napraforgómag 24 ezer lej; bab 20.000 lej per vagon.

Galac: A piac, épügy, mint Brailában, lanyha. Ugy a kereslet, mint a ki-nálat minimális. Árak: Buza 78—80 kg-os 40—45.000 lej; zab 18.000 lej; rozs 44.000 lej; kukorica 17.500—17.700 lej; új árpa 63—64 kg-os 16.500 lej; bab 21—23.000 lej per vagon.

Konstanca. A piac irányzata, különösen a kukoricánál és árpánál lanyha. A következő árak mellett történtek kisterések: Árpa 17—17.500 lej, új árpa 18 ezer 18.500 lej; kukorica 18.375; zab 17.000; bab 22.000 lej per vagon.

Temesvár. Élénkebb üzletmenet mellett a következő árakat jegyzik: Új buza azonnali szállításra 39.000 lej; nyolc nap mulva történő szállításra 38.000 lej; augusztusi szállításra 33.000 lej. Kukorica 18.000, zab 19.000; árpa 15.000 rozs 28.000, 30/70-es liszt 70.000 lej per vagon.

A postahivatalok megkezdtek a csekk szolgálatot. Augusztus 1-én az ország összes postahivatalaj igen mérsékelt bizonyítványi díjjal megkezdtek a csekk számla szolgálatot. Pontos információk Kolozsváron a főposta épületében I. em. 24. számú szobában szerezhetők be.

TURISZTIKA

A Haggibbor augusztus 6-i kirándulásai

A Haggibbor turisztikai szakosztálya augusztus 6-án, vasárnap autós kirándulást rendez a Remetei sziklaszoroshoz. Indulás reggel fél 4 órakor a Haggibbor Kossuth Lajos ucca 10. sz. alatti klubhelyiségétől. Részvételi díj vendégeknek 110, tagoknak 100 lej. Vezetők: Dusák Béla, Sándor Samu és Erdős László. Tekintettel arra, hogy ezen kiránduláson cca 6—7 óras meglehetősen nehéz gyaloglás is van, a kirándulás csak gyakorlott turisták részére ajánlatos. Jelentkezni a Haggibbor klubban minden este fél 8-tól fél 9-ig péntek estig bezárólag lehet.

Kirándulás Félix- és Püspökfürdőre. A turisztikai szakosztály a könnyebb kirándulást kedvelők részére ugyancsak augusztus 6-án autós kirándulást rendez Félix- és Püspökfürdőre. Indulás reggel 5 órakor. Részvételi díj vendégeknek 165, tagoknak 150 lej. Jelentkezni a Haggibbor klubban legkésőbb péntek estig lehet.

A turisztikai szakosztály legközelebbi programján két Gyilkos-tói kirándulás is szerepel. Egyike 4—5 napos aug. 12-én, szombat esti indulással, másik nyolcnapos augusztus 19-i indulással, másik 8 napos indulással. Ez utóbbi dátuma még nem végleges. Részletekre visszatérünk.

— **Halálozás.** Máramarosszigetéről jelentik: Máramarossziget zsidóságának részleges gyászra van. Tegnap délután szívizékhüdben váratlanul meghalt Friedmann Sámuel lisztnagykereskedő, a város zsidó életének egyik vezető egyénisége. Friedmann Sámuel mintaképe volt a korrekt és lelkiismeretes kereskedőnek, aki minden igaz zsidó ügynek készséggel állott szolgálatában. Tagja volt a hitközségi vezetőségnek, de tevékeny résztvett a zsidó közélet majdnem minden megnyilatkozásában. Alig negyvenkilencéves korában halt meg. Sziget zsidó lakossága osztatlan részvétellel fogadta a halálhírt, amely egyik legderekabb vezetőjétől fosztotta meg.

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: **Körmendy Ferenc** nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regény pályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lebbe került. **Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás.** Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátolt példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Új Kelet kiadóhivatalában **Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassaj u.) 10.** Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

Az új római francia nagykövetnek határozott állásfoglalásra kell bírnia Mussolinit a béke-revizio ügyében

Párizs, augusztus 1. Az Echo de Paris értesülései szerint Chambrun Rómába kinevezett francia nagykövet augusztus 12-én foglalja el hivatalát. Az új nagykövet első feladata, hogy határozott állásfoglalásra készítse Mussolini miniszterelnököt a békeszerződés revizioja és a leszerelés felőli álláspontja ügyében.

Öngyilkos szerelmespár robbantotta fel ekrazittal a brünni Európa-szállodát

Eddig öt halottat húztak ki a romok alól

Prága, augusztus 1. A brünni Európa-szállóban történő robbanás okát még nem sikerült kideríteni. Az omladékok eltakarítása folyik. Újabb jelentés szerint a brünni Európa-szállói robbanás következtében összeomlott helyiségek omladéka alól a késő éjszakai órákig öt halottat emeltek ki. A vizsgálat a robbanás okának kiderítésére még folyamatban van. A hatósági személyek semminő hivatalos közlést nem tettek. A lapok közlései szerint ekrazitos

robbantás történt. A helyiségben, ahol az explózió fészke volt, egy nő és egy férfi szállott meg, akik öngyilkos számdékkal követték el a tettet. Egy Knock nevű építész volt a férfi, aki már hosszabb ideje udvarolt egy Zwieckelbauer nevű leánynak. A leány anyja megjelent a helyszínen s a szétroncsolt holttestek ruhafoszlányából megállapította, hogy azok leánya és az építészhen utóljára látott ruhák maradványai.

Ford külön munkakódexet alkot gyári számára

Hogyan hangzik Roosevelttel gazdasági tizparancsolata?

Newyork, augusztus 1. Henry Ford nem fogadta el az autópár számára kidolgozott munkakódexet, mert az abban meghatározott munkabérenél magasabbat fizet. Azonban kijelentette, hogy külön munkakódexet alkot gyári számára. Az autókirály, aki tegnap ülte hetvenedik születésnapját, kijelentette, hogy hallani sem akar a nyugalombavonulásról és élete utolsó percéig újításokon dolgozik. Meg van győződve ugyanis, hogy a mai autómódelleket néhány év múlva már csak a muzeumokban lehet majd látni, mint teljesen elavult dolgokat.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Roosevelttel elnök gazdasági és életbölcsészetét a következő tizparancsolatban fektette le:

1. Addig nyugtatózkodj, amíg a takerék ér.
2. Ne vesztisd el önbizalmadat.
3. Ne legyen Mammon a te Istened

és ne feledkezz meg a pénzrendszeréről, nehogy az tegyen téged tönkre.

4. Ha elérted a helyes árszínvonalat, ne felejtse el, hogy a jóléthez visszavezető út burkolatának második rétege a pénzrögzítés.

5. Az arany ne legyen az Istened, hanem a szolgád.

6. Övd meg szeretett népedet a munkanélküliségtől.

7. Ne feledkezz meg iparod helyes irányításáról, racionalizálásáról, fejlesztéséről és erősítéséről.

8. Ne túrd az inséget a bőség közepe.

9. Ne hagyd magad tévitanok által honi közigazgatásod elhanyagolására csábítani, de ez nem jelenti azt, hogy az elszigetelt remete életét éljed.

10. Ne tedd problémádat sem tulajdonosan egyszerűvé, sem tulajdonosan bonyolulttá.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Elmulott évek - elveszett fogak - vissza nem térnek.

Fogkő - fogaink gyilkosa!

De bármennyire veszélyes is a fogkő, könnyen és örökre eltávolítható. Kalodont a Dr. Bräunlich féle tudományosan elismert sulfurizinoleatot tartalmazza, mely fokozatosan és biztosan eltávolítja a fogkövet. Ezért: tisztítsák fogait reggel és este Kalodont-al!

KALODONT
fogkő ellen

Az egyideig eltűnt Mattern amerikai pilóta visszaérkezett kiindulási pontjához

Rövidesen új világméretű utra indul az amerikai pilóta

London, augusztus 1. Mattern amerikai pilóta, aki 57 nappal ezelőtt világméretű légi rekorddöntésre indult, de az északszibériai Anadyrban leszállásra kényszerült s hetekig nem adott életjelet magáról, amerikai repülőgépen visszaérkezett kiindulási pontjához, a bonetfieldi repülőterre. Mattern az ut

utolsó szakaszát, a Toronto-Newyork közötti utat 4 és egy negyedórás rekordidő alatt tette meg. A repülőterén nagy tömeg fogadta az érkező Mattern-t. Kijelentette, hogy kudarcra nem kedvetleníti el. Rövidesen új világméretű utra indul s megkísérli Post 6 nap és 18 óras világrekordjának megdöntését.

Tegnap este Budapestre érkezett Lord Boden-Povell, a világ főcserkésze

Budapest, augusztus 1. Lord Boden-Povell, a világ főcserkésze tegnap este a bécsi hajóval a magyar fővárosba érkezett. A főcserkész inkognitóban akart érkezni, hogy elkerülje az ünnepélyes fogadtatást, de a vendéglátó magyar cserkész táborparancsnokság értesült a főcserkész érkezéséről s hivatalos fogadtatásban részesítette a Petőfi-téri hajóállomáson a bécsi hajóról partra szálló lord Boden-Powellt. Üdvözlő sza-

wakat Teleky Pál gróf és Kuhen Héder váry Sándor gróf magyar cserkészvezetők intéztek a főcserkészhez. Az éjszakai lord Boden-Powell szállodában töltötte s reggel kiutazott Gödöllőre, ahol elfoglalta sátrát.

A magyar kormány augusztus 3-án a belügyminisztérium nagy fogadótermében teát rendez a világméretű külföldi vezetői tiszteletére.

Két máramarosszigeti zsidó fiucska megrendítő tragédiája

Az árvíz négy méteres üreget mosott ki a sekélyvízű Rónapatakban, amely sirja lett a két Engel-gyerekeknek

Sighet-Máramarossziget, augusztus 1. Hétfőn délután megrendítő szerencsétlenség történt Máramarosszigeten, melynek két kis gyermek esett tragikus áldozatul. Engel Meyer Hersch marhakereskedő három kislánya egy lovas szekérral igyekezett a délutáni órákban a Rónapatakban átjutni, hogy a patak túlsó partján lévő kertben dolgozó édesanyjukat meglátogassák. A szekér a sekélyes vízi mederben egy négy méteres gödörbe zuhant és a szekeren a tizenhárom éves Mendel és a tíz éves Ben Zion a vízbe fulladtak. Engel Mayer

Hersch harmadik gyermeke, egy hat éves fiucska a csodával határos módon megmenekült.

Máramarossziget zsidó lakossága körében a szerencsétlenség mélységes megdöbbenést keltett. A két kis gyermek a legutóbbi áradás áldozata tulajdonképpen. Az történt, ugyanis, hogy a Róna áradása alkalmával az árvíz kimosta egy helyen a patak medrét, anélkül, hogy az eképpen keletkezett mélységről valakinek is tudomása lett volna.

Herz Tivadarról nevezték el Máramarossziget egyik uccáját

A cionista mozgalom megalapítójának nevét egyhanguan örököltette meg a szigeti városi tanács

Sighet-Máramarossziget, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) A máramarosszigeti városi tanács tegnap este tartott plenáris ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a Dorobantilor utcát a cionista mozgalom megalapítójának nevével, dr. Herzl Tivadar utcává másítja meg. Máramarossziget eképpen egyike lett a világ legelső városainak — Tel-Avivot leszámítva természetesen —, amelyek ezzel az aktussal adják meg a hódolat és az elismerés kifejezését a cionizmus prófétái, nagyáru megalapítójának. Az ucca, amely Szigeten Herzl Tivadar nevével fogja ezután viselni, valamikor a Magyar ucca elnevezést viselte, ténylegesen azonban mindig is a zsidó élet centruma volt és félhivatalosan a Zsidó ucca elnevezést viselte.

A névváltoztatásra vonatkozó indítványt dr. Fried Abraham városi tanácsos, az erdélyi cionizmus egyik legrégebbi előharcosa terjesztette az állandó bizottság elé. A javaslatot a bizottságnak úgy magyar, mint nemzeti parasztpárti román tagjai magukéval tették és

így az a tegnap délutáni plenáris ülés elé került, amely egyhanguan tette magáévá az állandó bizottság előterjesztését. A máramarosszigeti Zsidó ucca két ségtelenül önmagát tisztelte meg ezzel az elnevezéssel.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Irta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Strassnoff Ignác naplójára nem akad vevő

**Özvegve végigházelja a szerkesztőségeket a naplóval
aminek árából siremléket akar emelni a halottnak**

Budapest, augusztus 1. Strassnoff Ignácnak, a nemrégiben elhunyt kalandorkirálynak hagyatékában egy naplót talált özvegye.

A Strassnoff-féle ingatlan iroda, amely a konjunktúra idejében pompásan virágzott, teljesen tönkrement, megkezdődött a karrier sötét fináléja: eladogatták kis ingóságait, adósságot adósságra halmoztak, élni kellett a néhányholdas kisbirtok, ami a szélhámos pályafutásának maradék morzsája volt, dombra került, a hős ágyának esett, elővette a májrak s egyideig úgy tengődtek a falusi parasztok jóléküségéből. Ezután ez is elfogyott. Strassnoff bekerült a debreceni kórházba haldoklóknak, egy parasztszékér szállította be s az asszony, a feleség, az öreg mester ifju hódolója — cseléd lett.

Ezer pengő Strassnoff naplója

Mikor az ura meghalt, helyesebben: mikor a boldog idők e kimagasló jelképe vagy szimbóluma kiszívott s lezárt ő is a többiekkel egy olyan dátumot, amikor olyan világ volt még, hogy százezer pengőt csak úgy konfliktusról ki lehetett vágni valakinek a zsebéből egy huszártiszti uniformissal, meg egy monoklival — a felesége nem is tudott haláláról. Tanyán volt szakácsnő, ahol újságot sem olvasnak és csak akkor értesült arról, hogy Strassnoff Ignác nincs többé, amikor a hatóságok értesítették és egy kis csomagot adtak át. Ebben volt a napló.

— Legalább ezer pengőt szeretnék érte kapni — mondja megtörtén a sápadt, sovány kis Strassnoffné, aki szerkesztőségek előszobájában ül és árulja az ura élete titkait.

— És nem akadt még rá vevő? — Eddig nem. Azt mondják, nemrég jelent meg egy könyv, Strassnoff írta, ebben mindent elmondott magáról, pedig ez nem áll. Abban a könyvben nem lehetett mindent megírni az ő „fájdalmas” életéből, mert féltünk, hogy baja történik. Most már nem bánt hatják szegényt.

Strassnoffné sir s aki megtudja róla, kisesoda, hirtelen továbbadja és a szerkesztőségi folyosón éppen úgy megbámulják, mint más hírességet, ha történetesen odavetődik.

— Mikor meghallottam a tragédiát, hogy Ignác nincs többé, — mondja elájultam, úgy locsoltak fel. — Kimondhatatlanul bánt, hogy egyszerű, gyulalatlán koporsóban temették el és úgy vitték ki a temetőbe a kórház kocsiján, mint valami utolsó csavargót. Azonnal elutaztam Debrecenbe, rendbehoztam sírját és ha a naplót eladom, állítottok neki tisztességes emléket is a sírjára.

Mi van Strassnoff naplójában?
Strassnoffné nem akarja megmutatni a naplót, nem akarja megérteni, hogy a reklám csak használhat neki. Ahogy az életben tartja a papírlapokat, imitt-amott belelapoz, csak így enged bepillantani. Ahogy futtatóból látom, nincsenek ebben a napóban új „szenzációk”, — inkább valamely védőírat akar lenni, hogy Strassnoff igazolja magát a „fájdalmas élet” egy-egy nagy mozzanataért. Egyik oldalon filozofál s ezt írja: vannak aktív és passzív emberek, cselekvők és „sablón emberek”. Senki sem magától lesz olyan, amilyen, mindenre születni kell. Az aktív cselekvő embernek született, cselekednie kell, ez a végzete. Cselekvő szenvedélye ott robban, ahol teret kap, ott lobog, ahol talajra talál. Ne higgyék, hogy én azért lettem szélhámos, mert akartam szélhámos lenni. Csak mert más terem nem volt, ahol cselekednem lehetett s így, a bennem rejlő képességek ott robbantak, ahol terepre találtak. Ha születésemnél fogva hadvezér, vagy bankár lehetek, itt „cselekedtem volna” éppen olyan rendkívüli dolgokat, mint amilyeneket „mulandó életemben” más irányban cselekedtem.

Egy lapon ez áll Strassnoff naplójában:

„Különbösen sohasem tudtam megérteni, hogy miért tulajdonítanak az emberek az én viselt dolgainak olyan nagy fontosságot. En, amikor valami „szamárságot” elköttem mindig „azután” kezdem gondolkodni felette, mikor a lapok felfújták, hogy ez tényleg nem volt egy „kövönleges lépés”, de munkám súlyát és

a beteljesülés édességét én soha nem éreztem. Legnagyobb stiklijemet heccből követtem el, minden előzetes haditerv nélkül s hogy mindazonáltal olyan fényesen sikerültek, azt kell hinned: zseni voltam. A nagy banditák agyafurt haditervet nélkül dolgoznak, ezek azonban közönséges zsványok mellett, aki a szellem felsőbbiségével győztem mindig,

egy olyan adottsággal, amit sem tanulni, sem kiagyalni nem lehet, ez tehetség...

— En ismertem a lelkét — mondja az asszony — s tudom azt is, hogy mindig másokért „cselekedett”, mindig azért, hogy másokon segítsen. Ha nem így lett volna, ha aljas szándékkal csinálta volna merész játékait, ma nem feküdne egy gyulalatlán koporsóban és én nem állnék itt az uccán, a legrettentőbb bizonytalanságban. Gavallér volt és a világ legjobb szívű embere. Olyan embereket rántott ki a vízből, akik ma nagy pozíciókban pöffeszkednek s mikor Strassnoff Ignác nyomorgott, hallani sem akartak róla.

— Magának semmit sem hagyott? Nem maradt utána semmi?

— Semmi. Egy zsakett, egy cilindert és — ez a napló...

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, szerdán utoljára: Ónagysága sofförje A szezon egyik legszellemebb és legmulatságosabb operett-számára. Fősz.: Charlotte Susa, Felix Bressart, Ralph v. Goth.

Csütörtökön: Magyar rapszódia.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Charly, a harci kanári. Szenzációk vigjáték, főszerepekben: Charly Chase és Thelma Todd.

AZ OPERA MŰSORA

Hétfőtől: Az ördög éjszakája. Főszerepekben: Gary Cooper, Tallulah Bankhead, Charles Langhton.

Csütörtökön: Dzsungelkirály. Nagyobb, mint a Tarzan. Főszerepekben: Buster Crabbe.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 5, 7 és 9 órákor:

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor:

Emberi bestiák. Érdekesítő, izgalmas film, H. G. Wells regénye nyomán. Főszerepekben: Richard Arlen, Kathreen Burke.

NYILTÉR *)

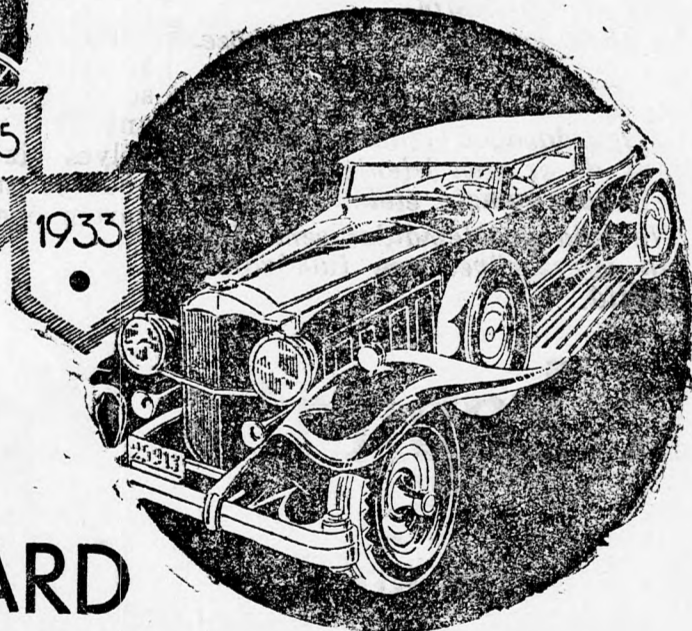
T. vevőközönségemet értesítem, hogy Hoffmann Adolf ur, cégem szolgálatából barátságos uton kilépett és nevemben rendeléseket, valamint inkasszót nem esz közölhet.

Cluj, 1933. július 31.

Lázár Henrik
fakeskedő

(E rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Az automobilipar fejlődése szükségessé tette az olajipar fejlődését is

A STANDARD

MOTOR OIL

az automobil fejlődését
lépésről lépésre követte

Csak a gigantikus Standard Oil Company of New-Jersey hatalmas laboratoriumai képesek olyan olajat produkálni, amely a mai automobiliparral lépést tarthat.

STANDARD MOTOR OIL

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET

AGÉNTIA AMERICANĂ S. A. — Calea Victoriei No. 126 — Bukarest

ÉRTESÍTÉS

Ezton hozzuk az Uj Kelet előfizetőinek tudomására, hogy az Astra Mar. mures Sectia Bailor Costin május 26. határozata értelmében a Rónaszéki fürdő árából az UJ KELET ELŐFIZETŐI

50 százalékos kedvezményt éveznek.

Máramaroszi előfizetőink az előfizetés igazolása végett forduljanak ot. tani megbízottunkhoz: Schön Dezső urhoz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Jégszekerények a készítőnél: Grünvald Jakab fémipari üzemében C. Decebal 23. Készít: bádog és tömegcikkceket.

Kiskereskedők figyelmébe! Az üzleti könyvek felfektetését szeptember elsejéig be kell fejezni. A könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását 25 évi gyakorlattal rendelkező mérlegképes főkönyvelő, perfekt német levelező vállalja. Megkereséseket „Mérésékelt díjazás” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Kiadó komfortos 2 szobás lakás, beköltözhető bármikor Reg. Ferdinand 70.

Rayonképviselő Cojoena, Solnoedoboca, Muresturda, Alba-de-Jos és Arias megyék részére egy elsőrangú amerikai gyógynövény-tea eladásához kerestetnek. Könnyű eladás, busás kereset. Árura 2000 lej szükséges. Komoly érdeklődők írjanak. „Minerva” gyógyszerár, Cluj, Calea Regele Ferdinand 28/a.

Ügynökök, intelligens férfiak, nők, magánfelek látogatásával naponta 150—400 lej kereshetnek. Letétként 350 lej szükséges. Személyes jelentkezés „Minerva” gyógyszerár laboratórium, Cluj, Calea Regele Ferdinand 28/a. (Malomucca sarok.)

Orth. kóser vendéglő, elsőrangban vezetve, teljes felszereléssel családok okok miatt, kevés pénzzel átvehető. Érdeklődni a Löbl hírlapíródában, Arad.

Kelengyék készítése, függöny és ágyszerítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban. Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legtökéletesebb munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olcsó áron. Sjesen Ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrézkészítés Ha egyszer hozzánk jött, sohasem megy máshova. Speciál cipészműhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

A legízletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác névvel készítése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Ünjő ucca 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIREK

— Megnyit a hatodik nemzetközi szakszervezeti kongresszus. Brüsszelből jelentik: Megnyit a hatodik nemzetközi szakszervezeti kongresszus. A megnyitó utáni ülésen a németországi munkáshelyzettel foglalkoztak. A német szakszervezetek kilépése a nemzetközi szervezetből érzékenyen érinti az intézmény anyagilag is, mert bevételének egyharmadától elesik.

— Hatalmas áradások pusztítanak a kínai Sanszi-tartományban. Londonból jelentik: A kínai Sanszi-tartományban hatalmas áradások pusztítanak. A tartomány felerésze vízben áll. Több száz házat az árvíz romba döntött. A termés megsemmisült. Egyes falvak lakóit teljesen kiszületlenül találta az elemi csapás, úgyhogy az emberek nem tudtak menekülni. Legalább ötezer halálos áldozattal számolnak.

— Tűz egy norvégiai kikötővárosban. Oslóból jelentik: A norvégiai Kristiansand kikötővárosban keletkezett tűz olasztánál a kikötőben tartózkodó német torpedóhajók személyzete is segítségére volt a városi tűzoltóságnak.

— Ünnepi hét Szegeden. Budapestről jelentik: Szegeden augusztus 26-tól szeptember 3-ig ünnepi hetet rendeznek az árvízszújtotta város újjáépítésének megkezdése felszázados évfordulója alkalmából. Az ünnepi hétre filléres és külön vonatok fogják szállítani az utasokat. Kiemelkedő esemény lesz az Ember tragédiájának szabadteri előadása a Dóm-téren. Az ünnepi hét programján, szerepelem még néprajzi felvonulások, szabadteri hangversenyek, tanya-kiállítás és történelmi felvonulások.

— Dollfuss ezredtulajdonos lesz. Bécsből jelentik: Vaugoin hadügyminiszter akciót indított, amelynek célja, hogy a szövetségi elnök, mint legfőbb hadúr, Dollfuss kancellárt, aki a háborúban főhadnagy volt a híres tiroli császárivadéskor, ugyanennek az ezrednek ezredese tulajdonosává nevezze ki és magát az ezredet „Dollfuss-ezred” névre keresztelje át.

— Súlyos fegyházzal írtják Kairóban a koldusokat. Kairóból jelentik: Egyiptom fővárosának egyik jellegzetessége az a hatalmas koldushad, amely állandóan megostromolja a külföldi turistákat. Az egyiptomi kormány most drákói eszközökkel akarja megszüntetni a koldusokat. Először kezdve Kairó egész területén tilos a koldulás. Akit koldulásra érnek, az 12 évig terjedhető fegyházbüntetést kap.

— Vasárnap olesóbb a részesség. Párizsból jelentik: Peillac bretagnei város elöljárósága rendkívül humánus részesség szabályozási rendeletet hozott. Az új rendelet szerint, ha valaki az uccán részegen dülöng és batrányt okoz, tiz frank büntetést fizet, de csak hétköznapokon. Vasár- és ünnepnapokon a részesség bírsága — a nyomtatékos enyhítő körülményekre való tekintettel — mindössze öt frank.

— Az adóbehajtásról szóló törvény magyar fordítása kapható dr. Mandel Ferdinánd írójában, Cluj, Memorandumul 24. Ára 40, vidékre 50 lej.

— Négy angol bombavető utrakészen áll. Londonból jelentik: Az indiai kormány nemrég az északnyugati határszélén zavargó Bajauri törzs főnökéhez utli matumot intézett, követelve, hogy szolgáltassa ki az afgán trótkövetelőt és az „örült fakir” két cinkosát, akik állítólag a zavargók fővezerei. Az ultimatum egyelőre eredménytelenül járt le ezért az indiai kormány figyelmeztette a törzsfőnököt, hogy augusztus 1-én reggel megkezdik a légi bombázásokat. Az angol légi haderő négy repülőgépe már készen áll. Mindegyik repülőgép 2 darab, egyenként 150, vagy 4 darab, egyenként 56, vagy 10 darab, egyenként 10 kilogram súlyu bombát visz magával. Először a Kosal és Khar kerületekben fekvő falvakat bombázzák. A fenygetett faluk lakossága a hegyvidékre menekült. A törzsfőnök újabb haditanácsot tartott, amelyen a zangol követelések elfogadását ajánlotta, de hadvezérei leszavazták.

BECK'S BEER

Rádiólámpák Electricá-nál

Hotel Central épület Főter, Kossuth L.-u. sarok. Telefon 610.

99 leiert már

kaphatók

— Augusztus 10-re várják Angorába Herriot-t. Londonból jelentik: Herriot volt francia miniszterelnököt augusztus 10-re várják Angorába. A volt miniszterelnök törökországi látogatása után orosz országi utra megy.

— Üszítők dolgoznak Schleswig Dániához csatolt részében. Kopenhágából jelentik: Schleswig Dániához csatolt északi részében a parasztság körében üszítők dolgoznak a kormány és a hatóságok ellen. A felzúgott mezőgazdák tömeggyűléseken követelik a koronávaluta értékcsökkentését, kamatleszállítást, adómérséklést. Ellenkező esetben nem viszik piacra terményeiket s a jövőben csak olyan mennyiségek termelésére rendezkednek be, amelyeket saját háztartásuk keretein belül elfogyaszthatnak. A városokba irányuló tejszállítást és a szárnyas majorság eladását máris megszüntették.

— Puzító zivatart volt Ljnz környékén. Bécsből jelentik: Ljnz környékén zivatart nagy pusztításokat végzett a gyümölcs és veteményes kertekben. Néhány telefon és távírvonal megszakadt. Viljamesapások hat községben 17 házat lángra lobbantottak. Több ház porráégett.

— Negyvenezer dollárért engedték szabadon a banditák Johnny O'Connellt. Newyorkból jelentik: Johnny O'Connell, egy politikailag igen befolyásos család fiát banditák több mint három héttel előzött elhurcolták. Eleinte negyedmillió dollár váltságdíjat követeltek szabadonengedéséért, majd amikor látták, hogy annyit nem kaphatnak, mérsékelték igényeiket s végül negyvenezer dollárért szabadon is engedték a 24 éves fiatalembert.

— Ausztria küzdelme a náciak ellen. Bécsből jelentik: Zell am Seeben hatheti fogházra ítélték tiz nemzeti szocialistát kampókeresztes jelvények házak falára festése miatt. — Klagenfurtban 12 nemzeti szocialistát tiltott politikai tevékenység kifejtése miatt a bíróság 6—12 heti szabadságvesztés büntetéssel sújtott. — Az osztrák rádió társaság új panasziratot intézett a nemzetközi rádió-unióhoz, amelyben az unió rendkívüli közgyűlének összehívását kéri, tekintettel a nemzetközi intervenció ellenére tovább tartó Ausztria-ellenes németországi politikai rádiópropagandára.

Holnap csütörtöktől Royal Mozgóban „Magyar rapszódia”

DITA PARLO, WILLY FRITSCH, LIL DAGOVER. A filmnek az országban való játszási engedélye szeptember 1-től visszavonott és így ha most nem nézte meg, vagy nem nézi meg még egyszer, soha többé erre alkalma nem lesz.

— Autókirándulás Révre. A somérbárátkó köre vasárnap autóbussz kirándulást rendez a révi Hasomér Hacair tábor meg látogatására. Autókötség oda-vissza 110 lej. Jelentkezni lehet péntek délig Herman Tibornál naponta 1—2-ig. a szövetség helyiségében P. Mihai Viteazul 6.

— Gyümölcs az egészség forrása. Az amerikai Columbia-egyetem tanára, Lawrence írja: „A legújabb idők egyik nagy vívmánya, hogy a gyümölcsételezést minden más táplálkozás fölé helyezte. Aki táplálkozási javát gyümölcsételekből állítja össze, biztos lehet afelől, hogy belső bajok nem támadják meg és ha már szenved valami bajban, e kozst mellett könnyebben tud megbirkózni velük”. Amerikában csak az újabb időben kezd hódítani a gyümölcs, amelynek ma már valóságos kultusza dívik Európában. A gyümölcsnapok Angliában és Franciaországban már ugyszólván intézményesítve vannak. Itt tudják azonban azt is, hogy a gyümölcsnek a nedve jelent az igaz értéket, a rostok, a magvak, ha még olyan aprók is, felesleges és terhes sallakot képeznek a szervezetben. Ezért mindenki igyekezzék a főleg nedvdus apró gyümölcsöt kipróbálni és a nedvét élvezni. Ujában Erdélyben is erős gyümölcs-kultusz jött divatba és ennek megfelelően gépeket is konstruáltak a vetemények és gyümölcsök gazdaságos és higiénikus passzirozására. Ezek közül a „Record Universal” valósággal áldása minden háztartásnak. Aki meg akarja óvni egészségét, aki tisztán akarja élvezni a gyümölcsféléket szerezz be ezt a gépet Moskovits és társa cégnél, Clujon.

— Stockinger osztrák kereskedelmi miniszter Budapestben. Budapestről jelentik: Stockinger osztrák szövetségi kereskedelmi és közlekedésiügyi miniszter látogatást tett a posta bélyegmuzeumban s csaknem másfél óra hosszat szemléte a kijáratott magyar és boszniai bélyegkülönlegességeket és ritkaságokat. Kijelentette, hogy közelebbről Bécsben a postán a budapestihez hasonló intézményt fog létesíttetni.

— A varsói rém utóda. Varsóból jelentik: A napokban tartóztatták le Enstent, a 18 éves varsói rémet, aki öt kéjgyilkosságot követett el. Azóta újabb kéjgyilkos rém garzaldalkodik Lengyelországban. Ez a gyilkos Wilanow és Oltzew környékén szedi áldozatait. Eddig két asszonyt gyilkolt meg. A meztelenre levetkőztetett hullákat borzalmasan megcsontkítás módja teljesen egyforma mind csontkított állapotban találták meg. A két esetben.

— Elkészült az 1934-ik évi francia költségvetés. Párizsból jelentik: Elkészült az 1934-ik évi költségvetési tervzet, amely nagyszabású megtakarításokat tartalmaz és végösszege 40 milliárd frank körül mozog. Ezzel a kormány reményei szerint öszre sikerül rendbehozni a francia államháztartás ügyeit.

— Szilágysági hírek. Zsibórol jelentik: Ciora Mária 41 éves nagyenyresi asszony, két leánya, Pop Anica 19 éves leány és két ismeretlen ember társaságában át akartak menni csónakkal a Szamoson keresztül Sülelmedre. A csónakot, mely meglehetősen gyenge állapotban volt, egy Duf Stefan nevű ember vezette. A tulterhelt csónak a víz közepén felfordult. Öten belefulladtak a vízbe, kettőnek sikerült megmenekülni. A szerencsétlenül járt csónakázók hullái közül eddig csak négy hullát sikerült kifogni. Mind a négy női hulla, míg Duf Stefan holttestét még nem sikerült kifogni. A rendőrség megindította a nyomozást az irányban, hogy felderítsék, kit terhel a felelősség a katasztrófa ügyében. — Zilah mellett egy faluban tegnap egy kutban meghalva találtak öv. Fazekas Józsefné zilahi földbirtokosnót. A holttesten több ütés nyomai láthatók. Az özvegy cselédjét gyanúsítják azzal, hogy meggyilkolta volt gazdaasszonyát. A nyomozás folyik.

— Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író és ma asszonyának és vergetődő korunknak legizibb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

NAPRÓL NAPRA

Grázban felavatták születésének 90-ik évfordulóján az 1918-ban elhalt Peter Rosegger költő emléktárgyainak muzeumát.

Jerome K. Jerome „Fanny és a eselékérdés” c. vígjátékából operett készült. Zenéjét Theo Mackeben írta. Az operett főszereplője a Berlinben tartandó premieren Käthe Dorsch lesz.

A görög labdarúgószövetség átiratot intézett a Balkán-kupában résztvevő országok szövetségeihez, melyben kéri, járuljanak hozzá ahhoz, hogy a jövő évi Balkán-kupa mérkőzéseket a görög szövetség rendezze.

A Lidón augusztus 6-án kezdik forgatni Piccaver első hangosfilmjét, melynek címe a Lidói kaland. A híres tenorista parnerője a film angol és német változatában Nora Gregor lesz. Az olaszországi felvételek befejezése után a filmvállalat emberei és a szereplők Angliába utaznak és Elstreeben fogják a műtermi felvételeket elkészíteni.

Lord Howard angliai kastélya kertjében dr. Stephan Hoch osztrák rendezővel megrendeztetik Hoffmannstahl Jedermannját.

Cáfolják azt a hírt, hogy Olaszország korlátozni akarja a külföldi zeneköltők és szindarabírók műveinek előadásait. A cáfolat németországi lapokban napvilágot látott hírek miatt vált szűk sűgessé.

A francia Riviera játékaszinói veszteséggel zárták idei szezonjukat.

— Kis hírek Hitler Németországából. Berlinből jelentik: A németországi uton levő olasz ifjufasiszták tegnap Drezdában tartózkodtak. Erkezősükkor az ifjufasiszták diszmenetben elvonultak dr. Dillinger szász miniszterelnök és a kormány tagjai előtt. Kedden délután a ven dégek Berlinbe érkeztek. A pályaudvaron rohamosztatok, védőesapatok és a Hitler ifjusági szervezet osztagai vonultak fel az ifjufasiszták üdvözlésére. — Mainz városi tanácsa elrendelte a Heil Hitler köszöntés kötelezővét voltát. Mától kezdve a város területén az embereknek büntető szankeiók mellett használni ezt a köszöntési formát szabad használniuk. — A genfi lapok értesülései szerint a berlini rádióval újabb személyzeti elboacsátásokat foganatosítottak. Távozott az intézménytől Giesecke dr. elnök is, aki a nemzetközi rádió-unióban az egyik alelnöki tisztet tölti be. Az elboacsátások amiat következtek be, hogy az új rezsim meg akart szabadulni mindazoktól, akikben százszzázalékosan meg nem bízhatik.

— Vilmos excsászár, aki januárban be fogja tölteni 75-ik életévét, újra gyengélkedik. Az orvosok eltiltották kedvence szó rakoztató munkájától, a favágástól is. A doornii kastélyba idegeneket mostanában egyáltalán nem engednek be. — A németországi táncmesterek a jövő szezontól kezdve nem tanítják a foxtrottot, az onestepet és tangót, mert az az álláspont alakult ki, hogy e táncok erkölcsellenesek. Helyükbe új táncerációkat fognak bevezetni és a tánciskolákban újra kötelezővé fogják tenni a walcer tanítását. — Foerding Henrik, 31 éves kommunista vezér ma a rendőrségi épület második emeletéről leugrott és holtra zuzta magát. Foerding ellen hazaárulásra való készülés miatt eljárás folyt. Foerding be ismerésben volt. Ma elvtársaival a folyosón álldogálva, kérte az ablak kinyitását, hogy friss levegő jöjjön be. Amikor az ablakot kinyitották, leugrott. — Mint a Paris Soir jelenti, Schönberg Arnold, az ismert zeneszerző néhány nappal ezelőtt Párizsban feleségével együtt visszatért a zsidó hitközség kebelébe, hogy ily módon fejezze ki tiltakozását a németországi zsidóüldözés ellen.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éles szemű kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizigatóbb, legszinesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvostályában. Ára csak 57 lej.

ÉS előfizetői... Március 26-án... ELŐFIZETŐ

kos nyit

nk az elő... Dezső ur

EK

lej, vasta... szalalék... egy tovább... van.

Grünvald... cecebal 23.

Az üzleti... ember else... felfekte... dolgozást... mérlegké... levelező... késkelt di... kérek.

lakás, be... mand 70.

Solnoce... és Aries... amerikai... restetnek... Arura 2000... dők írja... Cluj, Ca-

lak, nők... onta 150... 350 lej... és „Mi... um, Cluj... (Malom-

nguan ve... ádi okok... Érdeklöd...

y és ág... ás, párn... ább min... olesóbban... ában 52.

a, hogy a... úk a leg... áron. Sies... ökésztés... a egyszer... máshova... Londrei

tosabb ve... ené veze... vegetárius... 10. hátul... főzések... ed vacsora

ELETBEN

UJ KELET *Legújabb hírek*

Anghelescu—George Bratianu—Goga Octavian-kormány kombinációról beszélnek Bukarestben

Tilea sajtóminiszter cáfolja, mintha zsidóellenes numerusz klauzuzst ígért volna meg az antiszemita diákoknak

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) A liberális párt vezérő bizottsága augusztus 15-re összehívta Duceának, a párt vezérének maldarestii birtokára. A fővárosi lapok figyelemre méltónak találják, hogy a vezetőség összehívása a Duca és Dinu Bratianu között lefolyt beható tanácskozás után történt meg. A maldarestii tanácskozás sok célja az, hogy egyrészt megvitasák a párt programját, másrészt pedig megállapítsák, hogy kire számíthat tulajdonképpen a liberális párt. Az utóbbi időben ugyanis határozottabb kontúrokat ölt az a mozgalom, amely hajlandó Duceát is feláldozni, csak hogy a párt a georgistákkal kibéküljön és uralomra kerüljön.

Anghelescu a szakadó liberálisok élén

A bukaresti lapok szerint Dinu Bratianu minden körülmények között Duca mögé áll. Másrészt viszont Anghelescu dr., volt közoktatásiügyi miniszter a szakadás-mozgalom vezére, hír szerint már meg is állapodott úgy George Bratianuval, mint Goga Octaviánnal a politikai események jövőbeni alakulását illetően. Anghelescu augusztus 15-én a párt vezetőségi ülésén nyíltan fel fogja tenni a georgistákkal való kibékülés kérdését s ki fogja jelenteni, hogy enélkül a liberális párt nem egzisztálhat. Anghelescu hívei azt a verziót terjesztik, hogy a következő kormány Anghelescu elnöklése alatt alakulna meg és abban résztvonnának, úgy George Bratianu, mint Goga Octavian. Sőt hír szerint egy ilyen kormányt Jorga is támogatna.

Tilea cáfolja, hogy numerusz klauzuzst ígért volna az antiszemita diákoknak

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. A Calendarul című vasgárdista lap szombati számában feltűnésteltő tudósítást közöl arról, hogy Vaida miniszterelnök és Tilea Viorel Konstancában az antiszemita diákok küldöttsége előtt kijelentették volna, hogy a numerusz klauzuzs kövételését magukévá teszik és igyekezni fognak ezt a kérdést megoldani. Tilea, aki a tegnapi érkezett vissza Bukarestbe erdélyi körútjáról a sajtóminisztériumban szerzett tudomást a nyilatkozatról, amelyet a Calendarul szájába adott. Tilea dr. ma délelőtt fogadta az újságírókat és kijelentette előttük, hogy a Calendarul tévesen adta vissza Konstancában tartott beszédét, mintahogy tévesen van Vaida miniszterelnök beszéde is feltüntetve. Hivatalos kommunikét fog közzététetni, amely reális megvilágításba fogja úgy az általa, mint Vaida miniszterelnök által tett kijelentéseket helyezni. Mindenesetre leszögezni kívánja, hogy a numerusz klauzuzsnak az egyetemekre való bevezetésére vonatkozó kijelentését a Calendarul rosszhiszeműleg adta vissza. A sajtóminiszter felvetette ugyan a numerusz klauzuzs bevezetésének lehetőségét, amelyet szükségesnek tart. Nincs szó azonban cselekedeti jellegű numerusz klauzuzsról, hanem a diákok számának általános csökkentéséről az intellektuális tulprodukcióna való tekintettel. Ez igen nagyfontosságú kérdés, amelyet a kormány igyekezni fog minél rövidebb időn belül megoldani.

A pénzügyminisztérium cáfolata

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. Egyik előző számunkban beszámoltunk arról az incidensről, amely Madgearu pénzügyminiszter és a pénzügyi tisztviselők között zajlott le. A pénzügyi tisztviselők egyrészt áthelyezték, másik részét alacsonyabb fizetési osztályba helyezték vissza a legutóbbi revízió alkalmával. A tisztviselők vasárnap gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az uralkodóhoz, akitől kérni fogják sérelmeik

orvoslását.

Ezzel kapcsolatban ma a pénzügyminisztérium kommunikét tett közzé, amely megállapítani kívánja, hogy ez a minisztérium nem bocsátott el állásból tisztviselőket és egyetlen tisztviselőt sem helyezett rendelkezési állományba. Csak azokat a tisztviselőket

vetették vissza, akik illegálisan lettek előléptetve. Itt is minden egyes esetben csak a megfelelő indokolás alapján járt el a minisztérium. Az országban történt áthelyezések szolgálati érdekből történtek. Azokat a tisztviselőket, akik nem jelennek meg új posztjaikon, kiléptettek fogják nyilvánítani.

Tizenegy évi pereskedés után megmentette egy 100 milliós vagyron roncsát a perzsa multimilliomos

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. Az Uj Kelet is több ízben megemlékezett egy Curcioglu nevű perzsa származású milliós tragédiájáról. Curcioglu, akinek a kommunisták elől kellett elmenekülnie, egy Pavsky nevű barátjára bízta mintegy 100 millió lejre rugó vagyonának likvidálását. Plavsky likvidálta a vagyont és az összes ékszereket magához véve, Beszarábiába szökött apósa, Lising tábornok seureni birtokára. Curtioglu követte Plavsky

kyt Romániába és itt tizenegy év óta perli igazságát, miközben a legnagyobb nélkülözések közepette élt Osernovicban. Néhány héttel ezelőtt a legfőbb semmitőszék is döntött a perzsa milliós ügyében, három millió 800 ezer lej vissza fizetésére kötelezte Plavskyt. Tegnapi már ki is szálltak a végrehajtók Securenibe, ahol Plavsky birtoka fekszik, hogy azt zár alá helyezték.

A buza ára tartott, az árpa eső tendenciát mutat

Madgearu négy pontban foglalta össze a kormány által követendő gazdasági és pénzügyi politika alapvonalait

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti gabonapiac nyugodt. Tegnapi a kínálat meghaladta a keresletet, 77 kilós buza 40 ezer, 72 kilós pedig 33 ezer lejre cserélt gazdát vagononként, ab bukaresti malom. Az árpa ára eső tendenciát mutat.

Madgearu pénzügyminiszter memorandumot készített elő, amelyet a legközelebbi minisztertanács elé terjeszt. Ez a memorandum megvonja a kormány

által követendő gazdasági, pénzügyi és valutapolitika vonalait. A pénzügyminiszter megszabta ujjáépítési tervét dolgozott ki, amelynek lényege a következő pontokban foglalható össze:

1. A lej stabilizációjának fenntartása
2. A hitelélet ujjáteremtése és a bankok talpraállítása.
3. Az agrártermelésnek a kivitel fokozása útján való elősegítése.
4. A külföldi tartozások csökkentése.

Önkéntes védők egész serege ajánkozott fel Bruno Zeletskynek

Pénteken kezd meg a hadbírótság a nagy érdeklődéssel várni per tárgyalását

Bucuresi-Bukarest, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) Radu Rosetti ügyvéd, a bukaresti ügyvédi kamara dékánja ma audienciám jelent meg Uica tábornok, a bukaresti második hadtest parancsnoka előtt és a Zeletsky-per tárgyalására vonatkozólag kért felvilágosításokat. A hadbírótság pénteken kezd meg Bruno Zeletsky perének tárgyalását, amely elé politikai és katonai körökben egyaránt nagy érdeklődéssel tekintenek. Radu Rosetti, aki Zeletskyt védi, tegnapi áttanulmányozta a per tizenkét hatalmas dossziéját, amely körülbelül 15 ezer oldalra terjed. Érdekes, hogy Zeletsky több levelet

kapott bukaresti és vidéki ügyvédektől, akik díjmentesen ajánlották fel neki védői szolgálataikat. A Skoda-művek képviselője visszautasította ezeket az ajánlatokat. A hadbírótság előtt Radu Rosetti, Savescu és Vasiliu, Cluj, a mőc-perből ismert ügyvéd fogják védeni. A három védő ma délelőtt találkozott a hadbírósságon, ahol megbeszéltek a perrel kapcsolatos teendőket. Egyes verziók szerint a per tárgyalását el fogják halasztani. Ezzel szemben a védők igyekeznek mindent elkövetni, hogy pénteken kezdődjék meg a tárgyalás, mert szeretnék Zeletskyt szabadlábra helyezni.

Lövöldöznek a máramarosszigeti detektívek

Sighet-Máramarossziget, augusztus 1. Vogel Aron moisi fiatalember háztűznézőben járt hétfőn este egy máramarosszigeti családnál. Utközben két polgári ruhába öltözött fiatalember szólította meg, majd midőn erre nem reagált és tovább ment, lövöldözni kezdtek utána. A rendőrségen ezt a lövöldözést a legutóbbi kommunistagyanus letartóztatásokkal hozták kapcsolatba. A lövöldözés egyik adata, mint azt megírtuk, a máramarosszigeti kórházba jutott. Intervenciók történtek abban az irányban, hogy egyes detektívek lövöldözési kedvét az erélyes kezérelt Mesesan rendőrőrnök a kellő mértékben lecsillapítsa, mert egyébként ezek a céllövészeti gyakorlatok csakugyan veszélyes arányokat ölthetnek.

Valószínűleg ma reggel startol az olasz hidroplánraj

Róma, augusztus 1. A lapok táviratai szerint valószínű, hogy az olasz hidroplánraj szerdán reggel hagyja el Shoal-Harbourt, mert kilátás van arra, hogy 36 órával belül a viharok az Atlanti-óceán felett enyhülni fognak.

Rendzavarás nélkül múlt el augusztus elseje

Cluj-Kolozsvár, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) Az eddigi jelentések szerint az egész országban nyugodtan telt el az augusztus elseje. Rendzavarásra semholsem került sor. Kolozsváron és az egész országban a rendőrség állandó permanenciában volt, azonban beavatkozásra nem volt szükség, mert mindenütt teljes volt a nyugalom. Kolozsváron a késő esti órákban értesítették a központi rendőrséget, hogy egy csoport vasgárdista, teherautón propaganda utra indul a környékre. A rendőrség azonnal kiszállt a vasgárdisták helyiségébe és megakadályozta elutazásukat. A vasgárdisták erőszakoskodni kezdtek és szembeszálltak a rendőrséggel, mire közülük többeket előállítottak a rendőrségre, egynehányat letartóztattak.

— Bay Girolamo a neves vívó tanár megkezdte régen nélkülözött nyári vívó és tornakurzusát, úgy gyermekek, mint felnőttek részére. Jelentkezni lehet a Hag gibbor teniszpályáin (Calea M. Foch No. 117.) hétfő, szerda és péntek délután 5-9 óráig.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmend: Ind. 715	82 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	37 L
U. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kína	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Járnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétkelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álomháza	44 L
Smeljov: A pincér	44 L
Edmond Fleg: Mosesdizskötés	140 "
Paul Bourret: A lelkiismeret	44 L

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa plătite No. 224

Érdemes

Érdemes halni? Ezt a szerencsés fia elesett — mert Németsors Elmené magával tükát. Min harmadik tisztikáva boldogtala volt-e? A hábo statisztika országban cent. A sz volt, vagy je. Ezek 12,000 sz 12 százal Németsors zsidó ka zsidó eme A néma tése a 13 két lábát háboru el vig Frank Igy a Párizs uc demes vo Hát érc

Kár val

lenni téve A derek gon jelen kesztőjéne met nem desben v illetőleg. Schleich és becsüle noknak. H tak olya náci-propa és gonosz tékben s módjára leültek tá szántukbó Holott megakadá lomra jöv mögött v vezetek é polgárság vele. Schleich hibája, a kedett sz jával vol mujt poli taság és a mujt és sokkal ha mint a tis

Schleich tenben H sának e bünt köve Azzal, hivta, an katonai é Schleich met, min lehet — Hindenbu felett meg akarása, kább Hit semmint sát enged Igy let egyik tén annak, h len kata déssel va Igaz, h te a hibá Tévedés járt, min diktatúra S a tör egy polit kal nehez kerül, n